

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Congresul Mendeleev

Între 16 și 23 martie 1959 a avut loc la Moscova cel de al optulea congres de chimie al Societății D. I. Mendeleev. Inițiată în 1868 de oameni aparținând cercetării, învățămîntului și industriei, această societate a numărat printre membrii ei cele mai strălucite figuri ale chimiei ruse și în cadrul ei s-au prezentat și dezbătut în cursul timpului probleme fundamentale ale chimiei teoretice și practice.

Congresul Mendeleev de la Moscova din 1959 pentru problemele chimiei generale și aplicate, care a coincis și cu aniversarea a 125 ani de la nașterea marelui savant Mendeleev, a fost un prilej de a strînge legăturile științifice între savanți din numeroase țări.

La lucrările congresului au participat peste 3.000 de oameni de știință și ingineri chimiști dintre care 150 din țările de democrație populară și din alte țări și s-au prezentat peste 1.500 referate și comunicări științifice. În cadrul congresului s-au ținut 13 conferințe în ședințe plenare generale în care s-au prezentat o serie de probleme fundamentale ale chimiei și biochimiei. Astfel, acad. A. N. Nesmeianov a vorbit despre „Sistemul periodic al lui Mendeleev și chimia organică”, acad. N. N. Semionov despre „Problemele fundamentale ale cineticii chimice”, acad. V. A. Engelhardt despre „Problemele fundamentale ale biochimiei” etc.

Ședințele de lucru ale congresului au fost împărțite în 17 secții, fiecare avînd mai multe subsecții. S-au prezentat lucrări de mare importanță din diverse domenii ale chimiei, menite să contribuie atât la dezvoltarea chimiei cît și la progresul industriei chimice. Cîtăm dintre acestea, lucrările școlii acad. N. N. Semionov în legătură cu cinetica și mecanismul oxidării hidrocarburilor sau lucrările acad. Nesmeianov în legătură cu sinteza și proprietățile combinațiilor organice ale elementelor care constituie o nouă ramură a chimiei organice menite să joace un rol esențial în diverse procese tehnologice, de exemplu în cataliză. S-au discutat intens problemele fundamentale din chimia și tehnologia polimerilor, a utilizării izotopilor în cercetări și în industrie, probleme legate de dezvoltarea industriei în cadrul planului septenal, așa cum au fost trasate în plenara din 1958 a C.C. al P.C.U.S. și de Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. S-a pus accentul pe discutarea proceselor și aparatelor utilizate în industria chimică, comunicîndu-se o serie de lucrări în legătură cu aplicarea teoriei similitudinii în tehnologia chimică și a cercetării diferitelor operațiuni fundamentale.

Delegația romînă, alcătuită din acad. R. Ripan, acad. I. Murgulescu și subsemnatul, a prezentat comunicările: acad. R. Ripan: „Studiul constituției unor compuși anorganici cu ajutorul izotopilor radioactivi. Cercetare asupra izopoliacizilor”; acad. I. Murgulescu: „Cinetica deshidratării hidraților cristalini”; acad. C. D. Nenișescu: „Despre complexul ciclobutadienei cu azotat de argint”.

Lucrările oamenilor de știință romîni au fost ascultate cu viu interes și au stîrnit numeroase discuții.

În afara ședințelor de comunicări, participanții la congres au avut ocazia să viziteze numeroase institute de cercetări și de învățămînt din Moscova și Leningrad, muzee și monumente istorice și să asiste la o serie de manifestări culturale date de artiștii Uniunii Sovietice.

Participarea delegației Republicii Populare Romîne la Congresul Mendeleev s-a soldat cu numeroase rezultate pozitive. Pe de o parte delegația a avut ocazia de a prezenta o parte din rezultatele cercetării științifice din țara noastră și de a le discuta critic cu colegii de specialitate sovietici. Pe de altă parte delegația a putut constata direct și la fața locului noua orientare a cercetării sovietice în chimie, în cadrul planului de 7 ani și de a trage o serie de concluzii care vor fi de mare ajutor pentru dezvoltarea cercetării în țara noastră.

Acad. C. D. Nenișescu

13
(733)

Anul XV,
3 aprilie 1959
12 PAGINI 1 LEU

EXEMPLUL LUI ȘOSTAKOVICI

de Viorel Cosma

pag. 4-a

Evenimentul artistic al anului

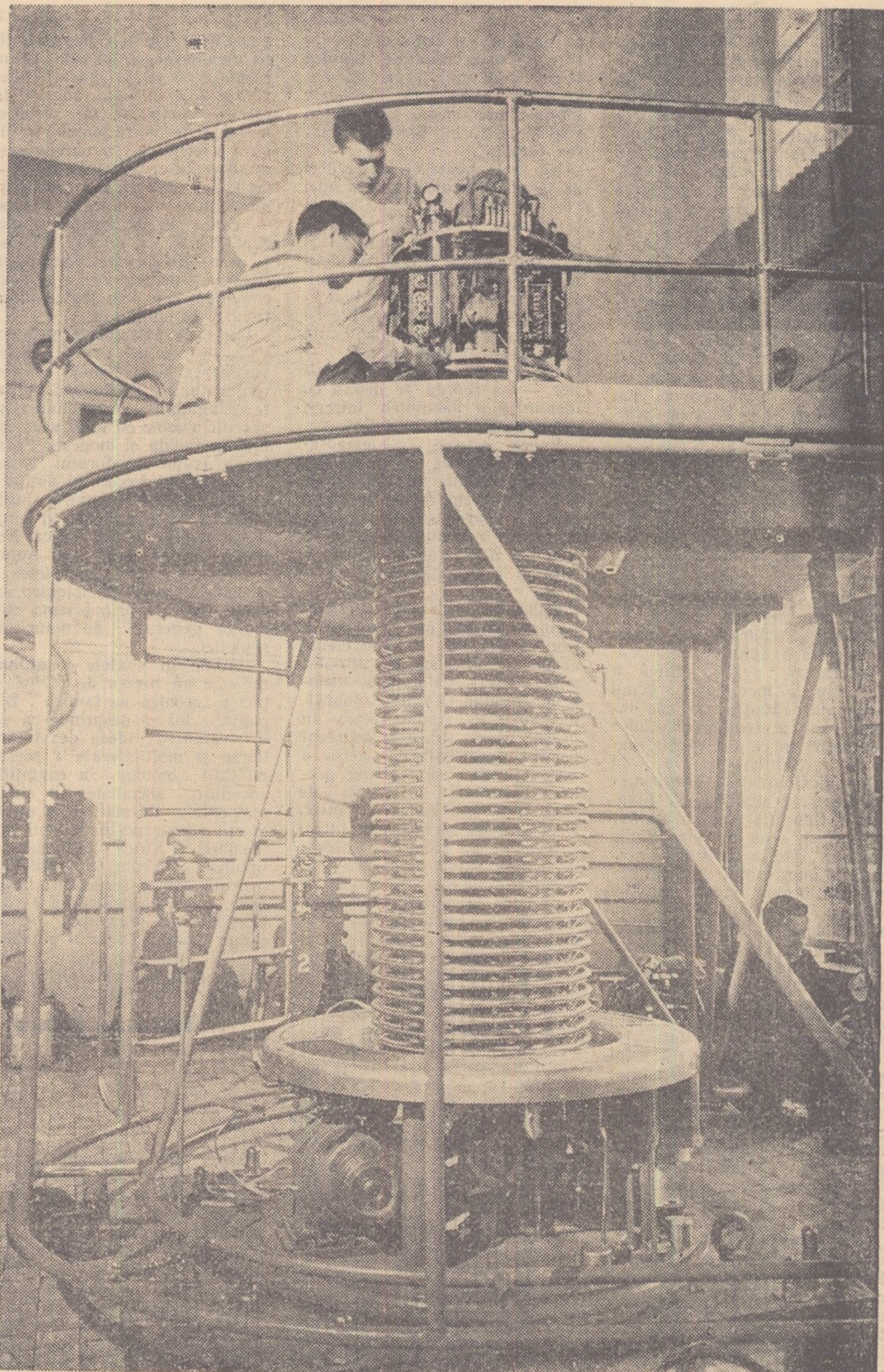
de Ioana Negru

pag. 5-a

UN AUSTRALIAN SCRIE O CARTE...

de F. Tihonov

pag. 6-a

La Institutul de cercetări chimice din Moscova — Generatorul electrostatic

Citiți în pagina VIII-a:

Un savant neobosit cutureieră lumea

de I. GURIEV

Muncitoare la o fabrică de porțelan

Pauza de prinz (porțelan)

de Margarita Permiak

Două lucrări de istorie literară

Printre ultimele lucrări de istorie literară apărute în R. S. S. Moldovenească se cuvin subliniate două lucrări de un deosebit interes pentru noi, deoarece tratează aspecte și probleme ale relațiilor literare ruso-române. În acest domeniu încă puțin cercetat, dar foarte bogat în materiale din cele mai interesante, revelatoare pentru legăturile puternice ce au existat între viața literară din țara noastră și cea din Rusia, între diferiți scriitori ruși și români, investigațiile au perspective deosebite de a fi încununată de rezultate rodnice și au o importanță ce nu poate fi subapreciată. Căci e vorba de a lămurii influențe și circulația de idei, de a stabili comunități de interese sau teme între literatura rusă și română, de a face lumină într-o serie de probleme pe care istoria literară burgheză le-a trecut sub tăcere cu bună știință. În lumina acestor sarcini ne propunem să analizăm și cele două culegeri recent apărute **Pușkin în sud¹⁾** și **Pagini de prietenie²⁾**.

Reluând o temă care a fost abordată, aceea a relațiilor lui Pușkin cu scriitorii români și moldoveni, a eventualelor influențe exercitate de marele poet rus asupra literaturii române, cercetătorii moldoveni au adus acum o serie de precizări binevenite și au lămurit unele probleme insuficient clarificate. Îndeosebi sînt extrem de interesante unele articole cum ar fi cele ale lui Oganian, care aduc materiale noi de arhivă, în baza cărora autorul demonstrează existența reală a personajului înfățișat de Pușkin în nvela Kirdjali (Noi materiale de arhivă despre eroul nvelului „Kirdjali”).

Prețioase precizări și puneri la punct care ne scutesc, pînă la descoperirea de noi materiale, să mai abordăm problema dată, aduce studiul lui G. Bogaci (Pușkin și folclorul moldovenesc) ca și cel al lui I. Borșci (Cine a fost autorul nvelului moldovenesc „Rătăcirea”, publicată în 1954). Culegerea se ocupă de asemenea de problema relațiilor lui Pușkin cu Sta-

mat și Negruzzi, analiza-ză mărturiile lui Eminescu despre opera marelui poet rus.

Dacă volumul **Pușkin în sud** este structurat oarecum pe principii monografice, **Pagini de prietenie** (autori: I. Varticean, I. Grecul, C. Popovici) urmărește mai ales procesul istoric de dezvoltare a relațiilor literare ruso-române. După un scurt popas în epoca cronicarilor și a lui Varlaam, analizînd activitatea sa de tipărire a primelor cărți în Moldova, autorii își fixează atenția principală asupra secolelor XIX și XX. Articolele sînt substanțiale și cu o tematică extrem de variată. Astfel, I. Grecul discută cu multă competență tradiția lui Krilov în creația fabuliștilor moldoveni din secolul XIX (Donici, Stamati, Sîrbul) relevînd cu multă justețe originalitatea lui Donici și ridicîndu-se împotriva încercărilor de a-l prezenta ca pe un simplu imitator al fabulistului rus. În același timp, I. Grecul discută posibilitatea înfuzării lui Grigore Alexandrescu de către scriitorul rus. Articolul lui I. Varticean **Clasicii literaturii moldovene despre A. S. Pușkin** face o utilă trecere în revistă și inventariere a mărturiilor unor scriitori, printre care Negruzzi, Eminescu, Alecsandri, despre opera marelui poet rus.

Aspecte mai puțin studiate ale relațiilor literare ruso-române în sec. XIX relevă articolele lui Varticean: **B. P. Hașdeu și cultura rusă** sau **L. N. Tolstol în Moldova**. Folosind materiale în parte cunoscute, în parte inedite, autorul face sinteze interesante, care vor îndemna desigur și pe alți cercetători să adîncească temele abordate sau unele dintre aspectele lor. Deopotrivă de interesant este și articolul aceluiași autor: **Moldova în opera scriitorului clasic al literaturii ucrainene M. Koțubinski**. Cercetarea amănunțită a citorva nveluri ale lui Koțubinski inspirate din viața țărănilor moldoveni, îl duce pe I. Varticean la concluzii prețioase în legătură cu atitudinea scriitorului ucrainean față de materialul de viață zugrăvit, față de personajele centrale, de moravurile, de specificul lumii descrise.

Tatiana Nicolescu

1) Pușkin na iughe. Chișinău, 1958, 375 p.
2) I. Varticean, I. Grecul, C. Popovici. Straniți drujbi. Chișinău 1958, 238 p.

Noul roman al lui BORIS POLEVOI

Nu-i de mirare că noul roman al lui Boris Polevoi „Adînc în spatele frontului” a suscitat interesul cititorilor și atenția criticilor sovietice. Cu noua sa carte, autorul „Poveștii unui om adevărat” înregistrează un nou succes, în măsură să egaleze profunzimea și amploarea răsunetului de care s-a bucurat în conștiința a milioane de oameni apoteozarea eroismului întrupat în Mares-erul.

Și aici, în noul roman, ca și în „Poveștea unui om adevărat”, la baza ficțiunii stau fapte concrete de viață, bine cunoscute și studiate de autor. Dar nu asupra acestui aspect al problemei ne propunem să stăruim, căci este evident că exemplul familiei Kalinin, ilustrat prin trei generații, reprezintă o sinteză artistică, a cărei veridicitate presupune observația directă și cunoașterea adîncă a realității. Am dorj na degrabă să subliniem cu acest prilej reactualizarea discuției în jurul facturii romanului. Este sau nu „Adînc în spatele frontului” un roman „cronică de familie” circumscris la sfera consacrată a definiției?

Literatura realist critică a trecutului a încetățenit genul romanului tradițional „de familie” sau al romanului „unor generații” în care a excelat satiricul Saltikov-Șcedrin în „Domnii Golovliov”, Turgheniev („Părinți și copii”) sau Flaubert („Educația sentimentală”) iar într-un sens mai larg Emile Zola în „Istoria naturală și socială a unei familii” (ciolul romanelor despre istoria familiei Rougon-Macquart) pentru a nu aminti decît de aceste exemple. Un exemplu clasic al acestui gen de roman „cronică de familie” ni-l oferă satiricul Saltikov-Șcedrin în „Domnii Golovliov” sau Dostoievski în „Frații Karamazov” (cu subtitlul „Istoria unei familii”). Cu totul alta este viziunea artistului contemporan, al scriitorului realist socialist. Sfera acestui gen, cultivat de Maxim Gorki în „Întreprinderile Artamonov” — o adevărată monografie a capitalismului agonizant, de Leonid Leonov în „Bursucii” și „Skutarevski”, de Boris Gorbato în „Neînfrînții” (cu subtitlul „Familia lui Tara”), de Vsevolod Kocetov în „Jurbinii” și în recentul roman „Frații Eršov”, tangențial de Alexei Tolstol în trilogia „Calvarul” și de M. Șolohov în „Donul liniștit”, impli-

că aspecte și fenomene sugerate de noua realitate, implică o concepție mai largă, de anvergură epică, care depășește limitele unui mediu familial, în sensul cărții lui Stelmah „Marea familie”.

Nu mai poate fi vorba deci de structura propriu zisă a unei „cronici de familie”, în sensul ei restrîns, tradițional. Viața și mersul istoriei își spun astăzi cuvîntul nou în literatură, delimitînd aceste relații „de familie” în raport cu imperativul esențial al epocii noastre. Ele își afirmă viabilitatea atunci cînd acest prim „nucleu social” — familia în succesiunea generațiilor — se acordă pe deplin cu idealurile și năzuințele întregii colectivități.

Epoca actuală, contemporaneitatea noastră, ridică cu as-cuțime problema unității familiei crescută în condițiile luptei pentru apărarea și cimentarea cuceririlor revoluționare. Este o familie de factură nouă, cu o etică și conștiință nouă, socialistă.

Eliberarea localității Verhnevolojk (situată pe cursul superior al Volgăi) de sub cizma armatei hitleriste (la sfîrșitul anului 1941) prilejuiește membrilor familiei Kalinin, muncitori textiliști, reîntoarcerea în orașul natal. Fiecare a trecut printr-o experiență durerioasă a vieții, în care se răsfrîng grelele încercări pricinuite de război întregii patrii sovietice. Dramatismul se încheagă într-o succesiune de scene, de epizoa de legate parcă de figura bătrînei luptătoare revoluționare — bunica Varvara Alekseevna Kalinina. Ea întruhează principiul nepieritor al vieții și al progresului perpetuat din generație în generație. Urmărind cu interes crescînd soarta celei de-a doua generații, reprezentată prin fiicele bătrînei textiliste Xenia și Anna, sau drumul vieții nepoatelor: Galia și Jenia Müller — cea de-a treia generație — avem convingerea existenței lor reale, participăm la transformarea și cristalizarea profilului lor moral.

Relațiile dintre membrii familiei Kalinin se consoldează pe un principiu sănătos, partinic, în raport cu înalta datorie cetățenească a fiecăruia, în raport cu marile răspunderi dicate de lupta uriașă a poporului pentru salvarea patriei amenințate, pentru întărirea unității ei morale și politice. Ne captivează adîncul proces psihologic prin care trece Anna pînă ajunge un vajnic organizator de partid la fabrica de textile, după ce în conștiința ei își recunoaște vina față de nepoata Jenia, asupra căreia plănase bănuiala trădării și a cărei memorie va fi reabilitată, adevărul triumfînd și în acest caz complicat. Afecțiunea Jeniei față de prizonierul Kurt Ruppert are în substratul ei o etică a oamenilor so-fetici e ducați de partid și pătrunși de ideea internaționalismului proletar, a solidarității clasei muncitoare pe care acea-a tinără fată n-a dezmințit-o, după cum

muncitorul german Ruppert, tîrît împotriva voinței sale într-un război criminal, își găsește adevărata cale în viață, aderînd la ideile luminoase ale socialismului. Este impresionantă și figura fetei, de o naivitate și spontaneitate fermecătoare — Galka — nepoata cea „năstrușnică”, sora mai mică a Jeniei — care, în momentele grave, capătă acel echilibru sufletesc și cea înțelepciune poate puțin firească pentru vîrsta ei, dar convingătoare prin logica lăuntrică a acțiunilor ei.

Forța de pătrundere psihologică, de analiză subtilă în investigarea personajelor conferă romanului lui B. Polevoi valențe netăgăduite. Capacitatea de sacrificiu eroic cu totul neașteptată la limida și modesta Praskovia (soția aviatorului Nikolai Kalinin), precum și antiteza cu personajele negative infiltrate ca niște reziduri în mijlocul acestei familii (fiica Xeniei — Junona sau soțul Annei — Jorka Uzurov) completează această frescă psihologico-socială, figurată prin prisma mai multor generații de muncitori sovietici.

„Adînc în spatele frontului” nu este un roman de război și nici o „cronică de familie”. Din paginile lui se desprinde ca un fir călăuzitor ideea dezvoltării libere și multilaterale a personalității omului în condițiile societății socialiste. În ciuda momentelor dramatice, în ciuda morții care răpește pe unii din membrii ei (fiica mai mare a familiei Kalinin, fiul Nikolai, nepoata Jenia, sergentul Lebedev), puterea invincibilă a colectivului de muncitori, sudat ca un monolit în jurul partidului, se afirmă ca un mesaj optimist. Este mesajul fericirii omului, constructor al vieții noi.

Tamara Gane

Dicționarul rus-romîn

alcătuirea listei de cuvinte a servit dicționarului explicativ al lui S. I. Ojegov și dicționarului explicativ, în patru volume, apărut sub redacția lui D. N. Ușakov, ținîndu-se, bineînțeles, seama de schimbările survenite în ultimul timp în lexicul limbii ruse. În rezolvarea problemelor de principiu ca și a celor de amănunt, colectivului de redacție a dicționarului i-au fost de folos și celelalte dicționare apărute în Uniunea Sovietică, de asemenea experiența cîștigată cu prilejul elaborării dicționarului explicativ al limbii romine contemporane.

Principala preocupare a autorilor a fost de a oferi celor interesați un dicționar necesar activității de traducere. De aceea s-au evitat, pe cît posibil, explicațiile cuvintelor sau traducerea cu caracter explicativ. O atenție deosebită a fost acordată unităților frazeologice, proverbelor, zicătorilor și expresiilor idiomatice rusești, redată prin echivalențele lor rominești.

Gh. Bolocan

1) Publicat în revista „Zna-mea” nr. 9-12 1958.

veac nou
ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.
Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10
ABONAMENTE: pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni, 20 lei; pe un an, 40 lei.

Nu de mult au avut loc la Moscova, printre alte manifestări plastice, două expoziții: „Contemporanul nostru” și „Stampa sovietică”, extrem de importante prin caracterul lor reprezentativ și confirmând o serie de realizări din ultimul timp ale artiștilor sovietici.

Semnificativ intitulată „Naș sovremennik” („Contemporanul nostru”), expoziția pictorilor, sculptorilor și graficienilor sovietici academicieni, deschisă în sălile Academiei de Arte a U.R.S.S., a fost constituită, în principal, dintr-o vastă galerie de portrete ale oamenilor sovietici constructori ai comunismului. Potențialul ideologic, diapazonul afectiv, larg și plin de rezonanțe umane, expresivitatea plastică, iată câteva din calitățile care au caracterizat aceste lucrări în ansamblul lor, conferindu-le o notă deosebită de vigoare și contemporaneitate. Imi revin în minte, între altele, sculptura în marmură a lui Z. M. Vilenski „Cap de metalurgist”, în care generalizarea plastică, vigoarea modelajului, redus la esențial, joacă un rol important în exprimarea tensiunii morale și a maximei încordări a ființei umane în procesul muncii. Portretul muncitorului V. Hrenkov de la uzina „Elektrosila”, de M. K. Anikushin, executat în gips patinat exprimă dimpotrivă, multă dezinvoltură, efervescentă spirituală și farmecul personal al celui portretizat.

Lumea colhoznică a fost înfățișată deosebit de veridic și cu o mare forță de expresie de către pictorul Plastov, în seria de portrete colhoznice în care sînt reprezentați mai ales bătrînii, femeii și copiii din colhozul „Novaia Sila” — regiunea Ulianovsk. Pictate într-o manieră severă ce nu admite efecte cromatice de prisos, aceste portrete au impresionat prin aspectul lor viu, nemijlocit, prin relieful pregănit a caracterelor umane, prin stările sufletești atât de veridice exprimate de pictor.

expozițiile MOSCOVEI

Dintre lucrările reprezentînd figuri de scriitori, artiști, savanți, am remarcat deosebi portretul scriitorului F. Gladkov (bronz), în care măiestria modelajului sculptorului Vucetici a redat forța, combustia lăuntrică, creația a marelui scriitor. Portretele de scriitori și poezi armeni, pictate de maestrul Martiros Sarian într-un colorit viu și admirabil armonizate cromatic, cu un pronunțat caracter decorativ, au dezlăuit cu subtilitate căldura sufletească, personalitatea modelelor. Exceptional de expresiv și plin de viață este și grupul Kukurinilor, lucrare realizată de pictorul P. D. Korn și propusă pentru Premiul Lenin, ca de altfel și portretele bătrînului pictor N. M. Cernișev și al tinerii pictorițe L. A. Bajbeuk, executate de Serghei Gherasimov, lucrări a căror tinută artistică se situează la cel mai înalt nivel.

Printre o deosebită plasticitate se remarcă și portretul în granit al lui Lenin executat de sculptorul Kibalnikov, precum și ciclul de compoziții în cărbune al graficianului E.

A. Kibrik: „La Smolnii”, „Revoluția a învins”, „Întîmpinarea lui Lenin în gara finlandeză”, „Lenin la subotnik”.

Aături de lucrări ale artiștilor sovietici, expoziția a găzduit și câteva lucrări ale maestrilor din țările de democrație populară, membri de onoare ai Academiei de Arte a U.R.S.S. Printre acestea „Portretul academicianului Mihail Sadoveanu” de Corneliu Baba, două portrete în gips patinat ale sculptorului maghiar Kisfaludi Strobl și cinci mari laviuri în tuș, pe hîrtie, ale artistului chinez Pan Tian-sou.

Principalul subiect de preocupare al expoziției „Stampa sovietică”, deschisă la Muzeul de Stat de arte plastice „A. S. Pușkin”, este omul sovietic. Înfațiat în diferite momente ale vieții și activității sale, el apare în deplină desfășurare a energiilor creatoare care-l caracterizează. În general, lucrările s-au distins printr-un puternic caracter emoțional, bazat pe exprimarea unui întreg diapazon al valențelor umane, caracter determinat de însăși viața de azi a popoarelor sovietice. În același timp, lucrările expuse s-au reliefat prin

bile calități plastice și grafice ca sensibilitatea deseneului, subtila armonizare și dozare cromatică, măiestria compozițională în paginarea figurilor, echilibrul planurilor și expresivitatea cimpurilor de alb și negru.

Iată, de pildă, două din lucrările expuse de bătrînul maestru Favoriski: portretul de grup al artiștilor plastici din generația vîrstnică — V. A. Favoriski, I. G. Frih-Har, N. M. Cernișev, A. N. Kardașev — și portretul pianistei M. P. Iudna, interpretînd sonata op. 32 de Beethoven (amîndouă gravuri în linoleum în alb și negru), care se disting, între altele, prin ascuțimea expresiei și vigoarea imaginii grafice. Gravurile colorate ale lui V. E. Popkov din seria „Transport” impresionează prin laconismul cromatic și, în același timp, prin transmiterea către privitor a patosului muncii tîrîtu-ului sovietic.

Autolitografiile graficeniilor A. V. Kokorin (se ia „Prin Inda”), O. G. Vereiski („Liban — Hamali în portul Beirut”, „Siria — Popas”, „Finlanda — Peisaj de țară”) și V. B. Bogatkin („În delta fluviului Iantzi”, „În China”) oferă privitorului imaginea plină de poezie și colorit a locurilor vizitate, lipsită însă de acea notă căutată de exotism foioșită de unii artiști în asemenea lucrări.

În ce privește lucrările artiștilor din republicile unionale se cuvin amintite, între altele câteva nume și titluri: „Soare și stîncă” și „Malul stîncos al râului Zanga”, gravuri în linoleum în alb și negru de M. M. Abeghian, autolitografiile colorate ale lui Rahman-Zade Maral Iusuf Kuzi, din seria „La noi pe Caspică”, gravurile în alb și negru ale estonului E. K. Okas, imaginile pline de suflu epic inspirate din epopeea populară estoniană „Kalevipoeg” ș.a.

Tabloul general al stampeii sovietice actuale s-a prezentat în cadrul acestei expoziții deosebit de bogat și divers, luminos și plin de remarcabile perspective de dezvoltare rodnică.

C. Benedict

Corneliu Baba

Ilustrație la „Mitrea Cocar” de Mihail Sadoveanu

Probleme ale treckerii treptate spre comunism

De multe veacuri, luptătorii cei mai înaintați, cei mai luminați și încrezători în progresul uman, visau la o orînduire în care să nu mai existe exploatarea și exploatați, în care omul liber — stăpîn pe lumea înconjurătoare și pe soarta sa — să poată ajunge la deplină înflorire și belșug. Pînă la apariția marxism-leninismului, însă, toate aceste năzuințe și planuri au rămas inevitabil sterpe și iluzorii, sortite falimentului. Autorii lor nu au înțeles adevărul simplu că lumea pe care o visau nu putea fi doar rod al fanteziei, al minții omenestii, oricît de genială ar fi fost ea; că întinarea rînduiri spre care năzuiau presupunea coacerea prealabilă a unor condiții obiective și subiective, inclusiv existența forței sociale capabile să devină făuritoare a celei mai bune și celei mai drepte societăți.

Nu mai exponenții ideologici ai proletariatului revoluționar au fost în stare să transforme comunismul din utopie în știință. Descoperind legile obiective ale dezvoltării sociale, ei au demonstrat că societatea viitoare este un rezultat logic, necesar al progresului istoric, al luptei de clasă a proletariatului — groparul orînduirii capitaliste și stegarul idealurilor celor mai minunate ale omenirii muncitoare. Clasicii marxism-leninismului au fundamentat și teza că noua societate va trece inevitabil prin două trepte de dezvoltare. Dar din cauza condițiilor istorice în care au trăit, clasicii marxismului nu și-au putut pune și nu și-au pus ca scop analiza în amănunțime a problemelor trecerii de la faza inferioară a societății viitoare la faza ei superioară, precum și înfățișarea mai amănunțită a comunismului.

Astăzi, însă, cînd construcția socialistă este desăvîrșită în U.R.S.S., și ea a și intrat în perioada construirii desfășurate a societății comuniste, aceste probleme au ajuns în mod nemijlocit la ordinea zilei, rezolvarea lor teoretică devenind o necesitate arzătoare. Tocmai îndeplinirea acestei sarcini este unul din meritele istorice ale celui de al XXI-lea Congres extraordinar al P.C.U.S., care a elaborat un program concret de construire a comunismului și a stabilit termenii reali de făurire a noii societăți.

În raportul prezentat la Congres, N. S. Hrușciov a accentuat înainte de toate că, cu toată deosebirea existentă între ele, cele două faze de maturitate ale formațiunii comuniste nu sînt despărțite printr-un zid: „Comunismul se naște din socialism, este continuarea sa directă”. Trecerea de la socialism la comunism se înfăptuiește continuu, pe măsura consolidării și lărgirii neîntrerupte a cuceririlor celui dintîi.

Sarcina practică fundamentală este avîntul puternic al forțelor de producție socialiste, pentru a crea baza tehnico-materială a societății comuniste. Comunismul presupune un înalt nivel tehnic-științific în toate ramurile economiei, electricitatea întregii țări și, în acest scop, exploatarea celor mai noi resurse energetice, mecanizarea complexă și automatizarea tuturor proceselor de producție.

În această direcție, planul de dezvoltare a economiei naționale a U.R.S.S. pe anii 1959—1965 va constitui un uriaș salt înainte, ale cărui proporții pot fi ilustrate cel mai bine prin faptul că investițiile din viitorii șapte ani vor fi aproape egale cu investițiile făcute pînă acum în cele patru decenii de existență a Puterii Sovietice. Îndeplinirea prevederilor septenarului va crea toate premisele necesare pentru ca în anul 1970 sau chiar și mai devreme, prima țară a socialismului victorios să se situeze pe locul întîi în lume alături în privința volumului absolut al producției, cit și în ce privește producția principalilor produse industriale și agricole pe cap de locuitor.

Dar, cîștigînd întrecerea economică cu S.U.A. și depășind astfel cei mai înalți indici ai capitalismului, Uniunea Sovietică va desăvîrși nu mai prima etapă a construcției comuniste. „Nivelul dezvoltării economice atins în această etapă — sublinia N. S. Hrușciov — nu înseamnă nicidecum pentru noi stația terminus, ci doar o haltă unde vom putea ajunge din urmă cea mai dezvoltată țară capitalistă, pentru a o lăsa în această haltă și a ne continua înaintarea”.

Succesele strălucite ale agriculturii sovietice în ultimii cinci ani — creșterea producției medii anuale de cereale cu 39 la sută în comparație cu producția medie anuală din perioada cincinală precedentă, valorificarea a 36 milioane ha de pămînturi noi (adică, a unei întinderi care depășește suprafața însămiștată a Franței, Italiei, R.F. Germane, Austriei, Belgiei, Danemarcei, Olandei, Spaniei și Suediei la un loc) — arată clar că orînduirea colhoznică nu și-a epuizat încă posibilitățile, că ea mai poate sluji vreme îndelungată dezvoltarea forțelor de producție. În același timp, însă, înzestrarea agriculturii cu mijloace tehnice din ce în ce

Gh. Chepeș

(Continuare în pag. 10-a)

GLEB KRJIJANOVSKI

meiase acum 29 de ani.

De la Moscova ne-a venit zilele acestea trista veste a morții lui Gleb Krjijanovski, savantul și luptătorul care îmbina în ființa lui cu atîta strălucire pasiunea neistovită a omului de știință și dragostea înflăcărată pentru poporul din mijlocul căruia a ieșit. Gleb Krjijanovski s-a stîns la vîrsta de 87 de ani, dar pînă în ultimele zile ale vieții a condus Institutul de energetică al Academiei de Științe a U.R.S.S., ne care chiar el îl întea-

Născut la Samara (astăzi Kuibișev) în 1872, Krjijanovski s-a alăturat din tinerețe luptei revoluționare a proletariatului rus — fiind unul din întemeietorii „Uniunii de luptă pentru eliberarea clasei muncitoare”, organizată de Lenin la Petersburg — și i-a rămas credincios pînă la ultima suflare. După Revoluția din Octombrie, Krjijanovski a avut marea fericire de a-și vedea împlinite idealurile cărora și-a închinat din tinerețe toate puterile sale. Ca membru al C.C. al P.C.U.S. din 1924 pînă în 1939, avînd în diferite perioade munci de răspundere în aparatul de stat și în organizațiile științifice, Krjijanovski a desfășurat o activitate neîntreruptă pentru întărirea și dezvoltarea primului stat al muncitorilor și tîranilor.

Numele lui va rămîne pentru vece legat de întocmirea planului de electricare a Rusiei, planul G.O.E.L.R.O., la care a lucrat din însărcinarea lui Lenin. Autor a nenumărate lucrări științifice, savantul-luptător Gleb Krjijanovski a participat la soluționarea practică a problemelor de bază ale planificării, la proiectarea și construirea principalelor sisteme energetice și centrale electrice din U.R.S.S., a fundamentat ideea electricării principalelor căi ferate...

De
vorba
cu...

După ultimul tur de manivelă...

Despre seria III-a a „Calvarului“,
despre creațiile și... proiectele sale

Acum câteva zile, în pauza unei ședințe, ținută de Asociația de prietenie sovieto-romină în elegantul sediu de pe strada Kalinin l-am întâlnit pe Grigori Roșal, regizorul filmului „Calvarul“.

— Revista bucureșteană „Veac nou“, i-am spus, publică rezultatele anchetei „Cele mai iubite filme“. „Sarorile“ și una din interpretele ei — Ruzina Nifontova — s-au plasat în primele locuri.

— Succesul Ruzinei nu mă surprinde. O cunosc de pe băncile Institutului de cinematografie, unde mi-a fost studentă. Nu mi-a înșelat așteptările în primul rol pe care i l-am încredințat în filmul „Volnita“

— Cititorii revistei ar dori, desigur, să afle amănunte despre seria a treia a trilogiei „Calvarul“.

— Să ne întâlnim atunci la avanpremierea filmului, după amiază, la „Casa Cinematografiei“.

La ora convenită, m-a întâmpinat spunându-mi: „Îți rezerv la sfârșit două surprize“.

Am zâmbit: interlocutorul meu nu se dezmințe. Marele cineast sovietic Serghei Eisenstein spunea cindva despre el în glumă: „Roșal e fără rezerve, toate coardele vibrează în el“. Intreaga-i viață și-a consacrat-o teatrului, cinematografului. Primul rol l-a interpretat la 14 ani, pe scena unei școli din Petersburg, pe care, în urmă cu ani, l-a eternizat magistral în film. La 17 ani, regiza piese la teatrul „Mamus“ din Baku, unde l-a descoperit Anatol Lunacearski — pe atunci Comisar al poporului la învățământ. Tot acolo se dedică studiilor orientalistice, termină facultatea de filozofie, debutează ca dramaturg.

— Cînd ai debutat în cinema?

— În 1924. Epoca aceea e după cum știți, bogată în experiențe teatrale, mai mult sau mai puțin reușite. Unele filme le-am regizat împreună cu marele meu prieten Alexandr Dovjenko, cu Ivan Piriev, altele cu soția mea — Vera Stroeva. Lucrări mai importante?... Cred că „Excelența Sa“ (1927). Filmul „Salamanca“ (1928) a inaugurat seria de filme consacrate intelectualității progresiste de peste hotare, prigonită pentru concepțiile avansate. Una din lucrările mele preferate este „Noapte petersburgheză“ în care am căutat să fixez cinematografic profilul eroilor dostoevskieni. Filmul a obținut unul din primele mari premii occidentale atribuite cinematografului sovietic — la Veneția, în anul 1934.

Au urmat „Artamonovii“ lui Gorki, „Familia Oppenheim“ cu asentimentul și entuziasma aprobare a lui Lion Feuchtwanger. Iar filmele recente le cunoașteți — încheie Roșal.

— Seria a treia a trilogiei „Calvarul“ e intitulată „Dimineață mohorâtă“, îmi spune Roșal în timp ce intrăm în sală. Personajele filmului — Dașa și Katea, Teleghin și Roșcin, despărțiți de uraganul războiului, după ce parcurg calea aprigă a calvarului, se întâlnesc din nou, spre a pași împreună — căliți și maturizați sufletește, pe făgașul larg al adevărului și fericirii. În acești ani, soarta lor se împletește strîns cu cea a poporului, cu care ei înțeleg să rămână și să construiască viața nouă. Această ultimă idee, subliniază Roșal, am căutat s-o ilustrăm prin abundența folosire a scenelor de masă, la care participă pînă la două mii de persoane.

— Astăzi, după aproape doi ani de muncă, me despărțim definitiv de eroii noștri, îmi spune Roșal. Să sperăm că spectatorul îi va întîmpina cu bunăvoință...

Înainte de a ne despărți, l-am rugat pe regizor să ne spună cite ceva despre proiectele sale de viitor.

— Din 1924 am realizat în medie un film pe

an. În actualul septenat însă, studiourile sovietice urmează să dea 1.200 filme de lung metraj, între care 1.000 — artistice. Încit, promite Roșal, sper să-mi realizez în plus câteva proiecte mai vechi. Voi prelua, de asemenea, conducerea artistică a citorva filme realizate de tineri regizori. De cîțva timp, mă pasionează lucrările amatoriilor, care ating uneori, prin tematică și noutatea imaginii, un nivel artistic demn de invidiat chiar de cinești cu stagiu.

Pentru perioada imediat următoare, continuă Roșal, am în vedere un film pe o temă de actualitate și o comedie. — Da, da!, răspunde el aerului meu interogativ. Poporul nostru, entuziasat și optimist, cere imperios comedii. Apoi proiectele cuprind și cele două surprize promise la început. Prima e în legătură cu calitatea de membru al conducerii Asociației de prietenie sovieto-romină și se referă la coproducțiile de filme sovieto-romine. Personal, am în studiu câteva proiecte, scenarii și totodată așteptăm cu nerăbdare proiectele cineștilor romîni.

— Iar a doua surpriză?

— E o poezie, mi-a răspuns repede regizorul. E tradusă de unul din studenții mei de la Institutul unional de cinematografie din Moscova — romînul Latescu.

Ochii mi-au căzut pe o strofă: o

Aud cîntînd izvoare line,
Ecoul munților ascult,
Și simt tîlăzînd în mine
Al horelor aprins tumult.

Citesc titlul poeziei: „Cu prilejul unui concert al Ansamblului Forțelor Armate ale R.P.R.“

Am parcurs, cu încintare mereu sporită strofele poeziei, care se încheie cu o urare:

„Să-ți fie toamnele bogate
Și primăverile cu flori,
Să-ți fie zările curate
Și colîndate de cocori!“

— Vara trecută, — îmi explică autorul genezei poeziei — pe cînd filmam la Krasnodar scene de masă din „Dimineață mohorâtă“, am asistat la un concert al Ansamblului românesc condus de Dinu Stelian, am vorbit cu coregraful și mi s-a limpezit conturul unei lucrări despre elementele specifice ale dansurilor și unor obiceiuri romînești. În plus, și aici intervine un element familial, dispun și de un consultant competent: este cumnatul meu — arheologul Feodorov, care a făcut parte din grupul de oameni de știință care au lucrat în România. Datele culese de acesta vorbesc de bogata cultură a poporului romîn, despre monumentele din perioada pre-dacă, despre legăturile străvechi dintre popoarele noastre.

M-am despărțit de Grigori Roșal încredințat că entuziasmul și forța creatoare a acestui artist vor aduce noi contribuții valoroase la dezvoltarea relațiilor culturale dintre popoarele noastre.

S. Meliks

Moscova, martie 1959

O muzică ce n-a mai răsunit de o mie de ani

La Muzeul național de manuscrise din orașul Tbilisi se află expuse, alături de multe alte mărturii despre străvechea cultură gruzină, cîteva tomuri masive cuprinzînd textul unor imnuri religioase din secolele VIII—X încadrate de niște ciudate semne roșii. Aceste semne, arătau savanții care au încercat în mai multe rînduri să le descifreze, puteau să fie notația muzicală a imnurilor, una din cele mai vechi notații păstrate pînă astăzi.

Acum, taina străvechilor semne a fost, în sfîrșit, dezvăluită dar nu de muzicologi, ci de un istoric literar, savantul Pavle Ingorokva.

Recopiate în versuri, multe imnuri s-au dovedit a fi acrostihuri, primele litere ale fiecărui vers reprezentînd un cuvînt sau o expresie, de regulă numele autorului. Așa s-a descoperit existența unei pleiade de poezi gruzini, pînă atunci anonimi.

Dar nu asta-i latura cea mai importantă a descoperirii. Fiecare vers era despărțit de două din ciudatele semne care încadrau textul. Unul indica ritmul, celălalt măsura.

Munca grea de descifrare a muzicii a fost încununată de succes. Rezultatele ei vor fi expuse de autor într-o vastă și interesantă lucrare, care va fi curînd tipărită în limbile gruzină, rusă și engleză.

Fiește, dragostea joacă un rol principal în opereta lui Șostakovici: „Moscova-Ceremușki“. În clișeu: tînăra pereche de îndrăgostiți Lidocika — Tatiana Șmiga; Boris — Iuri Bogdanov, artist emerit al R.S.F.S.R.

Exemplul lui Șostakovici

Fără îndoială că pentru toți amatorii de muzică, vestea că marele simfonist contemporan Dmitri Șostakovici a abordat la o epocă de maturitate artistică genul operetei a stîrnit în primul moment o adevărată senzație. Desigur că porțiunile surprizei au fost mai mici în patria compozitorului, unde în stagiunea trecută Teatrul de operetă din Moscova a reprezentat o lucrare a altui simfonist de prima mînă: Primăvara cîntă de Dmitri Kabalevski. Faptele capătă astfel o semnificație deosebită: marii creatori sovietici atacă genul „ușor“ al operetei contemporane!

Contactul lui Dmitri Șostakovici cu muzica lirico-dramatică datează dintr-o epocă destul de îndepărtată a compozitorului: în anul 1928 autorul Simfoniei Leningradului a compus opera Nasul, inspirată de N. V. Gogol. După cîteva opere și balete de mai mică importanță, unele pline de contradicții (opera Lady Macbeth din județul Mțensk), compozitorul a părăsit pentru un timp aceste preocupări, revenind în ultimii ani pe calea muzicii de film — unde nu putem să uităm Tînăra gardă, Întîlnirea pe Elba și Căderea Berlinului — la genul muzicii de scenă. Noua operetă Moscova-Ceremușki reprezintă o biruință artistică demnă de prestigiul creatorului sovietic.

Se poate spune că valențele lui Șostakovici ne mai oferă în viitor posibilități nebănuite, devreme ce la vîrsta de 52 de ani compozitorul a „debutat“ într-un gen nou și încă cu ațita succes. Nu este oare acesta încă unul dintributele personalității sale multilaterale, care ne îndreptățesc să-l socotim printre muzicienii geniali ai epocii contemporane? Ultimele simfonii ale lui Dmitri Șostakovici au avut darul să ne lumineze imaginea unui compozitor care și-a cîștigat supremația în muzica universală din zilele noastre.

Am răsfoit presa înainte și după premiera operetei Moscova-Ceremușki. În toate reportajele și cronicile se putea auzi un refren ce a devenit o chemare a epocii noastre: „Muzica este uimitor de simplă“. Și I. Popov sublinia în Sovetskaja kultura — că această simplitate nu se referă numai la creația marelui compozitor, ci „chiar la genul de masă“. Știm din numeroasele exemple ale dezvoltării istoriei muzicii universale, că simplitatea este „semnalul de alarmă“ al deplinei maturități artistice a unui compozitor. Cu Șostakovici, adevărul se confirmă din nou. Nu

numai marea economie a mijloacelor de expresie orchestrală, nu numai limitarea — uneori intenționată — pe armonia de tonică și dominantă (cum se exprimă I. Popov) a cupletelor, arilor sau ansamblurilor, cît mai ales materialul sonor la care apelează Șostakovici, îi conferă acea simplitate cuceritoare. Autorul a folosit cu precădere folclorul orășenesc, adînc intrat în sufletul ascultătorilor sovietici. Vestitul cîntec despre noul oraș Ceremușki s-a născut din intonațiile acestor motive populare de largă circulație. Șostakovici a dobîndit simplitatea emoțională pornind de la cîntecul viu al vieții clocotitoare cotidiene. Premiera operetei a stîrnit entuziasmul unanim al criticii care remarcă: „Muzica lui Șostakovici a stropit parcă cu apă vie spectacolul de la Teatrul de operetă din Moscova“.

Compozitorul s-a identificat de la început cu subiectul extras din actualitate, cu entuziasmul colectiv artistic care a dat viață noii lucrări. „Venirea în operetă a unui eminent compozitor sovietic — spunea regizorul spectacolului V Kandelaki — pasiunea cu care a lucrat el la acest spectacol, a constituit pentru noi toți o adevărată sărbătoare și e de necontestat că această creație a lui Șostakovici marchează un pas important în dezvoltarea operetei sovietice“. Colaborarea dintre compozitor și teatru — așa cum sublinia, de pildă, dirijorul G. Stolearov — a mers așit de departe încît autorul a orchestrat partitura după posibilitățile formației. Asta nu înseamnă că a cedat condițiilor artistice impuse de moment, călcîndu-și conștiința lui profesională, ci că s-a străduit să atingă acea „sublimă simplitate“ — ideal al fiecărui compozitor dornic de a fi înțeles de cît mai mulți. „Cu toată simplitatea aparentă, cu toată accesibilitatea ei — observa M. Sokolski în cronică muzicală din Literaturnaja gazeta — partitura noii operete este rodul unei munci intense, pline de talent și inteligență“.

Lucrarea Moscova-Ceremușki poate constitui un îndemn și un exemplu și pentru creatorii noștri. Opereta originală romînească așteaptă acum pe „Șostakovici“-ul ei (și nu am uitat, de pildă, amănuntul că Gheorghie Dumitrescu a scris acum un deceniu opereta „Tarsița și roșiorul“ I), iar critica muzicală și mai ales publicul nostru va saluta cu entuziasm o asemenea lucrare.

Viorel Cosma

New York-ul va afla adevărul

În luna iunie, newyorkezii și milioane de locuitori ai S.U.A. în trecere prin marea metropolă americană vor avea prilejul să-și facă pentru prima oară o imagine veridică despre Uniunea Sovietică — altă decît cea prezentată de atîtea ori pe an în oglinzile deformante ale presei de mare tiraj de peste ocean. Ocazia aceasta le va fi oferită prin deschiderea unei mari expoziții sovietice organizată pentru prima oară în Statele Unite.

Desigur că inaugurarea unei expoziții sovietice pe pămînt american nu este un fapt divers și interesant covârșitor stîrnit anul trecut de pavilionul sovietic la Expoziția universală de la Bruxelles constituie o bună mărturie despre prețuirea ce se acordă în străinătate exponatelor sovietice.

Expoziția de la începutul verii acestuia este rezultatul unui acord încheiat la sfîrșitul anului trecut de Camera Unională de Comerț a U.R.S.S. cu autoritățile de resort din S.U.A. pentru un schimb de expoziții naționale între cele două țări.

Pentru organizarea expoziției sovietice au fost afectate două etaje ale imensei clădiri a „Coliseum”-ului din centrul New York-ului. În cele nouă secții în care va fi împărțită expoziția vor fi prezentate pe o arie de 15.000 m.p. strălucitele realizări ale poporului sovietic în dezvoltarea diferitelor ramuri ale științei, tehnicii și culturii. Publicul american va avea în sfîrșit ocazia cea mai bună de a afla adevărul despre realitățile sovietice, începînd cu datele asupra orînduirii de stat, teritoriului, populației și avuțiilor naturale și sfîrșind cu datele privind organizarea învățămîntului, ocrotirea sănătății publice, literatura, artele și sportul.

Numeroase exponate vor oglindi vasta activitate de cercetări științifice ce se desfășoară în Uniunea Sovietică. Un bogat material documentar va înfățișa rezultatele obținute în creșterea impresionantă a numărului cadrelor științifice, precum și dezvoltarea activității Academiei de Științe a U.R.S.S. și a zecilor de institute pe care le tutelează acest suprem for al științei sovietice. În aceeași secție vor fi expuse în mărime naturală machetele celor 3 sateliți artificiali ai Pămîntului, împreună cu toată aparatura aflată la bordul lor. Pentru mulți vizitatori va fi un prilej excelent să se amuze copios pe socoteala aceluia general american care, aflînd despre lansarea primului satelit artificial sovietic, se grăbise să declare ziaristilor că evenimentul nu trebuie exagerat, fiindcă în realitate n-ar fi vorba decît despre aruncarea în aer a... unei simple bucăți de metal. Văzînd cum arată în mărime naturală ultima din cele trei „bucăți de metal” în greutate de aproape 1,5 tone și complicatele aparate de măsurători științifice pe care le poartă încă și astăzi prin înălțimi, poate că însuși generalul cu pricina va regreta momentul de proastă inspirație care l-a acoperit de ridicol.

Un spațiu deosebit va fi rezervat în standurile expoziției modului cum se folosește în U.R.S.S. energia atomică în scopuri pașnice. Aici vor fi expuse machete ale reactorilor centralelor atomo-electrice, macheta primului spărgător de gheață cu motor atomic din lume, cele mai noi aparate pentru prospectarea zăcămintelor de uraniu.

Numeroase exponate prezentate în alte secții ale expoziției sovietice vor ilustra înaltul nivel tehnic atîns în industrie precum și uriașele perspective de dezvoltare în toate domeniile economiei naționale a U.R.S.S. Aici vor putea fi văzute o serie de alte machete interesante, înfățișînd gigantica centrală electrică de la Stalingrad, un mare combinat metalurgic, o uzină de cauciuc sintetic, cele mai noi tipuri de strunguri, combine miniere și alte mașini de un înalt nivel tehnic.

Standuri speciale vor fi consacrate avîntului construcției de locuințe și creșterii neconținute a standardului de viață al populației în U.R.S.S. În cadrul expoziției vor fi prezentate și o serie de opere reprezentative ale celor mai cunoscuți pictori, sculptori și graficieni sovietici.

În ansamblu, expoziția de la New York va înfățișa pe lîngă succesele poporului sovietic în opera de construcție a orînduirii comuniste, politica neabătută a Uniunii Sovietice pentru promovarea păcii și bune înțelegeri între toate statele pe baza principiilor coexistenței pașnice, lărgirea continuă a legăturilor economice, comerciale și culturale ale U.R.S.S. cu celelalte țări.

Tot anul acesta Statele Unite vor deschide o expoziție în Uniunea Sovietică. S-a stabilit că expoziția, organizată de Departamentul de Stat al S.U.A., va fi instalată în parcul „Sokolniki” din Moscova, pe o întindere de 30.000 m.p. Vor fi construite două imense pavilioane, în care numeroase firme americane vor expune cele mai noi produse industriale. Într-o sală de cinematograful special construită cu ecran circular vor fi prezentate filme americane de tip „circorama”.

Schimbul de expoziții dintre U.R.S.S. și S.U.A. inaugurat anul acesta în cadrul acordului sovieto-american încheiat în ianuarie 1958 va contribui, fără îndoială, la o mai bună înțelegere reciprocă între popoarele sovietic și american.

V. Dascălu

Pavilionul cel mai vizitat

Și în acest an, pavilionul Uniunii Sovietice de la Tîrgul de primăvară din Leipzig a constituit punctul de atracție pentru vizitatori, oferînd o imagine strălucită a înaltului nivel de dezvoltare a industriei sovietice.

Modelele celor trei sateliți artificiali ai Pămîntului, mașinile-unele cu funcționare automată și semi-automată, aparatele electrotehnice, autocamioanele și turismele sovietice, mașinile agricole și tractoarele, aparatul cinematografic și televizoarele sovietice au fost cercetate cu mult interes de sute de mii de vizitatori.

În clișeu: standul mașinilor agricole din pavilionul sovietic.

„Floarea de piatră” de Prokofiev pe scena Teatrului Mare

Evenimentul artistic al anului

Anul acesta, schimburile culturale și artistice sovieto-americane vor înregistra o intensificare față de trecut.

În aceste zile, publicul moscovit are prilejul să urmărească originalele spectacole de balet pe gheață ce-l sînt oferite de trupa americană „Holiday on ice”. Concomitent, melomanii americani umplu sălile de concert în care cîntă celebra soprană sovietică Zara Doluhanova, sosită de curînd în S.U.A. pentru un turneu care cuprinde, pe lîngă New York, o serie de alte mari orașe americane.

Acesta este însă numai preludivul unui fapt pe care publicul american îl așteaptă cu mare nerăbdare și pe care-l consideră de pe acum principalul eveniment artistic al anului: apropiatul turneu al „Balsoi Teatr”-ului. Turneu! va dura două luni încheiate, în cursul cărora vor fi prezentate 56 de spectacole de balet la New York, Los Angeles și Washington. După S.U.A., celebra trupă sovietică își va continua turneul în Canada. Sol. Huroc, conducătorul celei mai mari întreprinderi de impresariat teatral și muzical din S.U.A., care organizează acest turneu, a declarat că acum publicul american își va vedea, în sfîrșit, visul realizat: cel mai bun balet din lume pe scenele teatrelor din Statele Unite. Cu un an în urmă, același public fusese cucerit de Ansamblul sovietic de dansuri populare condus de neîntrecutul Moiseev. Cum să nu fie acum nerăbdător, cînd i se va oferi privilegiul de a asista la spectacolele unei trupe al cărei renume mondial este fără egal?

La sfîrșitul acestei săptămîni, Balsoi-ul trimite peste Ocean un ansamblu impresionant și ca număr (130 de persoane) și ca figuri reprezentative ale vestitei sale școli de balet. Este suficient să spunem că în fruntea trupei se află marea dansatoare Galina Ulanova, interpreta inegalabilă a Julietei din baletul „Romeo și Julieta” de Prokofiev și a altor roluri principale din repertoriul de aur al baletului clasic și contemporan.

Se știe că Ulanova a creat pentru prima oară acest rol cu aproape trei decenii în urmă, la Leningrad.

De atunci, celebritatea Ulanovei s-a contundat cu gloria creației lui Serghei Sergheevici Prokofiev și cu a însuși Teatrului Balsoi. În ultimii doi ani, Ulanova și trupa Balsoi-ului au prezentat cu un succes răsunător acest balet dramatic pe scenele marior teatre din Europa occidentală, iar filmul realizat în aceeași interpretare a cucerit lumea întreagă. În patria lui Shakespeare ca și în Franța și Belgia, reprezentațiile cu baletul lui Prokofiev — și în aproape egală măsură al Ulanovei și celorlalți soliști și membri ai corpului de balet al Teatrului Mare — s-au înscris ca evenimente memorabile. E rîndul publicului american să încerce puternicul fior al unei arte care a fermecat rafinatul public englez și francez.

Dar nu numai în Julieta o vor vedea dansînd americanii pe Galina Ulanova.

Vestita balerină sovietică va mai apare și într-un alt rol din care a reușit să facă o creație nu mai puțin glorioasă. Este vorba de rolul Giselle, din baletul cu același nume al compozitorului francez Adam.

Vorbînd mai mult despre prima solistă a Balsoi-ului, nu am micșorat meritele cu nimic inferioare ale întregului ansamblu, în rîndurile căruia publicul american va admira desigur talentul excepțional al unor soliști de mare țaimă ca Raisa Farmanianț, Vladimir Levașov (din generația matură) sau al celor mai tineri reprezentanți ai noii generații de balerini, printre care au început să se releve talente deosebite cum sînt E. Maximova și V. Vasiliev. Aceștia din urmă vor apare de al fel ca protagoniști în celălalt balet vestit al lui Prokofiev, „Floarea de piatră”, al cărui libret este fermecătoarea povestire cu același titlu a scriitorului sovietic Pavel Bajov.

În repertoriul turneului figurează de asemenea baletul clasic al lui Ciaikovski „Lacul lebedelor”, a cărui punere în scenă la Teatrul Mare constituie de multe decenii etalonul universal recunoscut pentru orice comparație în materie.

De asemenea, artiștii baletului sovietic vor da și o serie de recitaluri al căror program va cuprinde într-o primă parte fragmente din cunoscute opere clasice și moderne („Chopiniana” pe muzica de Chopin, „Noaptea Walpurgiei” de Gounod, „Flăcările Parisului” și „Flintina din Baccisarai” de Boris Asafiev, „Spartacus” de Hachturian și „Șurale” de Lurilin), iar în partea doua cele mai pitorești și caracteristice dansuri populare ruse și sovietice.

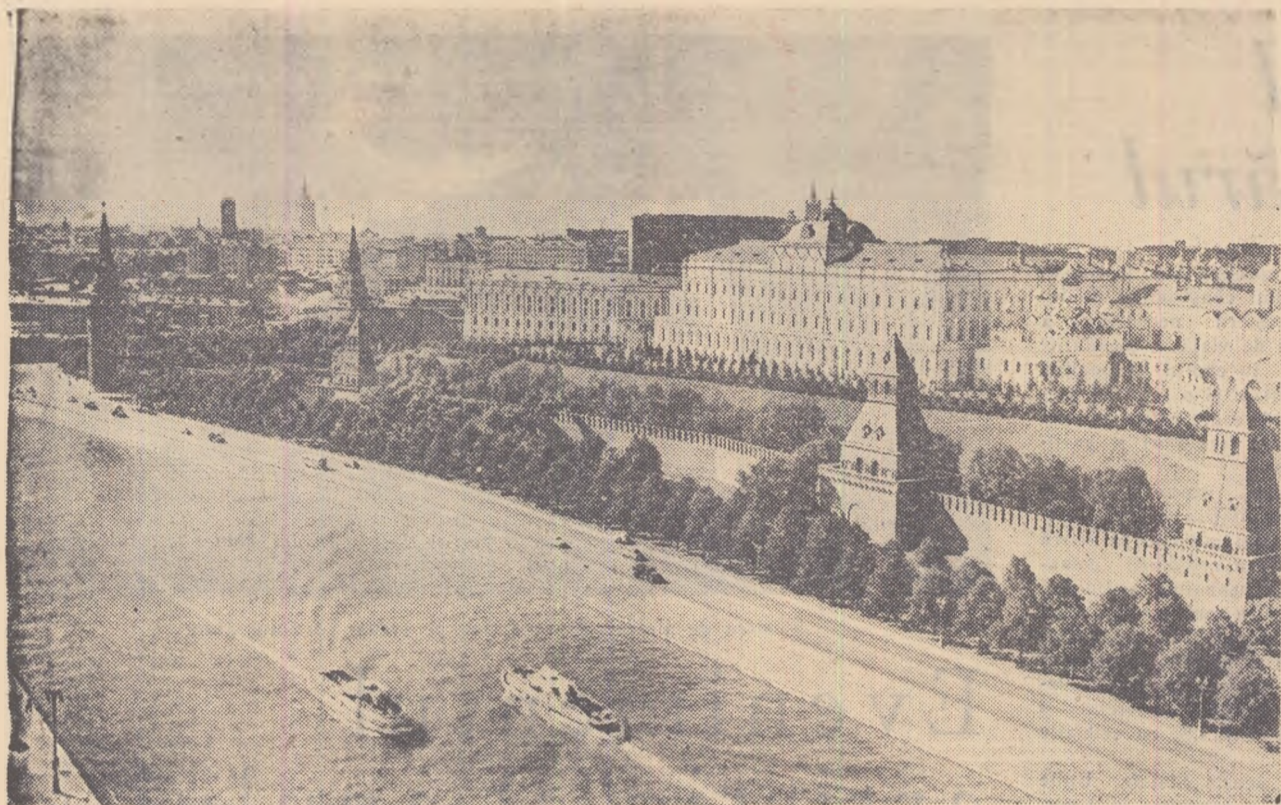
Dirijorul sovietic Iuri Faier, care conduce de 40 de ani orchestra Teatrului Balsoi, însoțește ansamblul în acest turneu și va dirija acolo o orchestră americană, cedînd bagheta la unele spectacole lînrului dirijor sovietic Ghenadi Rojdestvenski.

Gama vastă și complexă a repertoriului și semnificativa alcătuire a trupel (care cuprinde cele trei generații ale actualului ansamblu de balet al teatrului moscovit) sînt menite să arate publicului american la ce culmi artistice s-a înălțat astăzi baletul sovietic, continuator glorios al unei școli naționale de coregrafie care numără 180 de ani de existență.

Ioana Negru

CHURCHILL LA M

Scrisoare deschisă a
proprietarul ziarelor
Express", „E

Moscova. Kremlinul, văzut de pe cheiul Sofia

„La Moscova, un minut
echivalează cu o oră”

UN AUSTRALIAN SCRIE O CARTE...

Zilele trecute l-am întâlnit la Moscova pe scriitorul australian Joad Watten. Era însoțit de Manning Clark, profesor de istorie la Universitatea din Canberra și James Devany, poet și critic literar. Făceau parte cîteși trei dintr-o delegație de oameni de cultură australieni.

Discuția cu Watten a avut loc la o oră destul de matinală. Moscova abia își începuse activitatea zilnică dar, odată cu dînsa și-o începuse și oaspetele din îndepărtata Australia. Iar impresiile și le nota într-un carnet.

— Vechii greci afirmă că cuvîntul seamănă cu vîntul, iar hîrtia cu pămîntul — m-a întâmpinat Watten surizător. Asta-i motivul pentru care aici, la Moscova, am deprins obiceiul să mă scol la șase dimineața ca să-mi pun în ordine însemnările. Ne aflăm în Uniunea Sovietică numai de trei săptămîni, dar nouă, veniți din Australia, ni se pare că a trecut un an. De vină e probabil, ritmul impetuos în care se desfășoară viața aici la dumneavoastră și cu care noi nu simțim încă obișnuința. O singură zi petrecută aici îmi umple, pe puțin, 18 pagini de carnet. Deși notez tot ce văd, toate discuțiile pe care le port, am senzația permanentă că o sumă de fapte extrem de necesare pentru alcătuirea viitoare a cărții despre țara dumneavoastră îmi scapă totuși din mînt. Da, la Moscova un minut echivalează cu o oră, dacă nu chiar cu o zi. De altfel, e un lucru pe care îl știu întreaga lume, iar acum, după publicarea cifrelor septenalelor, îl vor admite chiar și scepticii...

Pentru noi zilele petrecute la Moscova vor rămîne zile memorabile, am avut fericirea să fim martorii pregătirilor făcute în vederea noului

salt în viitor. Nu neg, îmi plac romanele științifico-fantastice, dar trebuie să vă mărturisesc că întreaga literatură universală a genului este depășită de ceea ce vor să înfăptuiască oamenii sovietici în următorii șapte ani. Am citit și recitat cu multă atenție cifrele acestui plan, și am încercat senzația omului care, după ce străbate o cale lungă și anevoioasă, ajunge în vîrfurile muntelui, de unde contemplă măreția lumii înconjurătoare...

Evident, presa burgheză încearcă să diminueze însemnătatea septenalelor, cel mai mare plan pe care l-a cunoscut omenirea. Dar nu încapă nici o îndoială că în întrecerea economică cu capitalismul, socialismul va birui. Dealtfel, această întrecere nu poate fi decît pe placul tuturor popoarelor.

Discuția s-a îndreptat apoi, cum era și firesc, asupra Moscovei, căci Joad Watten și colegii lui ne vizitează orașul pentru prima oară. Oaspeții și-au exprimat admirația pentru raioanele sud-vestice ale orașului, pentru metrou, școli, spitale și mai ales, pentru teatrele lui.

— Australia nu-i prea aproape de Moscova, dar faima Teatrului Mare, a M.H.A.T.-ului, a Teatrului Mic, într-un cuvînt a maestrilor dramei ruse, a muzicii și baletului dvs. a ajuns de mult și la noi. De asta cel dintîi lucru pe care l-am făcut la Moscova a fost să vizităm teatrele. Am admirat, între altele, „Lacul lebedelor”, cunoscuta piesă a lui Cehov „Trei surori”...

Ascultînd muzica divină din „Lacul lebedelor”, admirînd măiestria balerinelor moscovite, mi-am adus aminte de o întâmplare interesantă, petrecută la Melbourne acum cîteva luni. Într-un cinematograf de-al nostru rula un film documentar des-

pre baletul sovietic. Șase luni, la rînd, locuitorii orașului au asaltat casa cinematografului, spre a putea obține un bilet. Nu cred ca vre-un alt film să fi reținut într-o asemenea măsură atenția publicului cinefil din acest mare oraș... În același timp, tot la Melbourne, dădea spectacole o trupă de balet newyorkeză. Dar cu toate că trupa număra și artiști buni, publicul i-a primit reprezentațiile cu răceală, iar presa, comparînd-o cu baletul moscovit, a criticat-o. La critica făcută, conducătorul trupei a răspuns cam așa: „De ce ne comparați cu Moscova? America nu-și finanțează arta, așa cum o face Kremlinul!”...

Și țîn să vă mărturisesc că, vizionînd pe ecran baletul sovietic, unii melbournezi au exclamat: „Da, spectacolul ăsta e un adevărat sputnic în artă”. Personal, consider că aici, la Moscova, există mulți sputnici de felul ăsta... Și spunînd asta, mă refer și la arta plastică. În Australia, arta plastică rusă este cunoscută și foarte apreciată; de aceea, împreună cu prietenii mei, am petrecut chiar de la început cîteva ore de neuitat la Galeria Tretyakov. Personal, sînt un mare admirator al artei lui Serov. Dar am cunoscut și arta numeroși și talentați maestri sovietici. Am rămas impresionat de lucrările Muhinei, ale lui Merkulov... Impresia mea e că astăzi Moscova are un puternic detașament de sculptori, ca de altfel și de scriitori...

Și, pentru că a venit vorba de literatură, scriitorul australian ne-a împărtășit cum încă din fragedă tinerețe i-au căzut în mîna povestirile lui Lev Tolstoi, că de atunci n-a cunoscut scriitor mai mare, și cum mai apoi, pe cînd era doar un simplu învățător care se ostenea cu primele încercări literare, l-a citit cu pasiune pe Cehov, Gorki, Veresaev...

— Există opinia că

Australia ar fi o țară pierdută undeva, la capătul lumii, că zgomotul tunetului s-ar auzi la noi abia după trei ani de la scăpărarea fulgerului în Europa — glumi Watten. Dar, se înțelege, e o exagerare, căci romanele sovietice „Cimentul” de Gladkov, „Infringerea” de Fadeev, poemele lui Blok și Maiakovski au fost discutate în Australia cu aprindere încă acum douăzeci de ani. Iar astăzi ar fi greu să aflați la noi un cititor serios care să nu aibă în bibliotecă tetralogia lui Șolohov „Pe Donul liniștit”, romanele lui Fedin, Fadeev, Kri-mov, Grossman...

Da, literatura sovietică are în țara noastră prieteni numeroși și credincioși. Iar faptul că la Moscova, unul din marile centre literare ale lumii, scriitorii australieni printre care și buna mea prietenă Katherine Pritchard, se bucură de popularitate în rîndurile cititorilor ne-a emoționat profund. M-a uimit, de pildă, un șofer de taxi, care mi-a vorbit cu multă competență despre romanul „Milele de aur” al Katherinei Pritchard. Ce îmbucurător a fost pentru noi faptul că la Moscova au fost tipărite, aproape simultan, două volume din literatura australiană! Din păcate la noi, la Melbourne, lucrul nu se întîmplă prea des...

În încheiere Watten ne-a declarat că în vizitarea cu folos a orașului a fost îndrumat cu amabilitate de mulți oameni sovietici care, în felul ăsta l-au ajutat să cunoască ceea ce-l interesa de fapt cel mai mult — omul sovietic. Nu o dată — ne-a spus el — oamenii sovietici au înfăptuit minuni care au uimit lumea și, firește, vor mai înfăptui și de acum înainte, dînd viață grandiosului plan septenal. Eforturile lor vor constitui o nouă și importantă contribuție la cauza civilizației lumii.

F. Tihonov.

Lord Beaverbroock

„Beaverbroock
Newspapers Limited”

Fleet-Street
Londra, W. C 4

Sir,

Motive serioase îmi dau temei să vă întrerup de la treburile dvs., fără îndoială, importante.

Este vorba de un colaborator al ziarelor dvs. „Evening Standard” și „Sunday Express”, pe nume Churchill, Randolph Frederic Edward Spencer. Mai simplu, e vorba de Randolph Churchill, fiul fostului prim-ministru al Angliei, Winston Churchill. El a fost recent în țara noastră ca trimis special al celor două ziare, cu prilejul vizitei lui Harold Macmillan.

Ideea de a vă scrie mi-a venit după discuția prelungită pe care am avut-o cu mister Churchill la hotelul moscovit „Național”. Probabil că dvs., Sir, n-ați avut nici o dată ocazia să vedeți și să auziți cum acordă Churchill-junior interviuri unui ziarist sovietic, la Moscova. De aceea, s-ar putea ca unele detalii să prezinte interes pentru dvs.

Sincer vorbind, nu prea speram să reușesc să stau de vorbă cu Randolph Churchill. Presupuneam că, așa cum procedează majoritatea ziariștilor englezi, veniți în țara noastră, Randolph Churchill fie că-l însoțește pe primul ministru în deplasările sale, fie că folosește fiecare oră liberă pentru a face cunoștință cu viața unei țări pe care, practic, n-o cunoaște deloc. Dar un ziarist englez pe care-l cunosc bine și căruia i-am cerut sfatul, mi-a spus rizînd:

— De ce te neliniștești? Nu-i nimic mai simplu decît să-l găsești pe Churchill. Toată ziua stă la hotel. Singura primejdie care te poate să-l nimerești beat turtă. Caută să vorbești cu el ziua. Spre seară Randolph e imposibil.

Churchill m-a primit la amiază. Trimisul dvs. era treaz. Se pare că am avut noroc: abia se întorsese de la o scurtă plimbare în aer liber.

Interlocutorul meu începu să vorbească fără ca eu să fi apucat să-i pun prima întrebare. Se plimba între oglinda mare și fereastra prin care se vedeau zidurile Kremlinului, și vorbea, vorbea, vorbea... De cîte ori se apropia de oglindă își privea cu o căutătură furișă trupul masiv, îmbrăcat într-un costum de culoare închisă, cu vestă galben-pal. Și de cîte ori se întorcea spre fereastră, se străduia să se vadă din spate.

În sfîrșit, prinzînd un moment propice, i-am pus grăbit prima întrebare: ce-l interesează pe d-nul Churchill în Uniunea Sovietică? Ce a reușit să vadă și ce dorește să mai vadă?

— A-a! — dădu din mîna interlocutorul meu. — Fleacuri! Toate colhozurile, uzinele, casele, centrala atomo-electrică, sînt fleacuri! Nu vreau nimic! Toate-s de ochii lumii! Poți găsi oriunde așa ceva. Pot să le privesc și la mine acasă. În Anglia. Ho-ho-ho! Nu-s mai rele.

— Atunci de ce ați venit?
— Sînt ziarist.

— Dar pentru a scrie, trebuie să vezi cîte ceva...

— Mă interesează numai oamenii sus-puși, de acolo! — Și arată cu capul în direcția Kremlinului.

— Dar oamenii de pe stradă nu vă interesează?

— Fleacuri!
Se privi din nou în oglindă. I-am pus altă întrebare:

— Ați venit aici, mister Churchill, cu prilejul vizitei primului ministru al Angliei. Spuneți-mi, care-i părerea dvs. personală în privința căilor de apropiere și colaborare pașnică între țările noastre?

— Ași! Colaborarea între țările noastre este imposibilă și inutilă! Fleacuri!

— Dar pe vremea părintelui dvs., primul ministru, o astfel de colaborare a existat...

— A există în flacău, există. Și...
— Inseară boiul rece!
— Fleacuri de război. Înseamnă... ho-ho! Știu...
— Nervii același lucru...
— Eu an... nu-mi face... imposibilă!
— De ce...
— Am ci...
Lenin, din...
o pauză pe...
au produs...
scris că...
lume. Cum...
— Mă în...
dată în m...
Stalin. În e...
felul acesta...
— Spun...
știu pre...
Churchill...
— Lăsați-m...
pe care vi...
în treburile...
— În loc...
inexistente...
țiți-vă mai...
dvs. După...
el a declar...
treaga via...
vice. V-ați...
venție.

— Ho-ho...
atitudine bă...
inte și mîi...
meu a spus...
grave. Și d...
munismul...
cuvînt!

Randolph...
fereastră și...
arătînd spre...
— Știți...
locul acest...
mică? Un...
meni — ca...
Minimum...
...N-am...
că la noi...
șeste propa...
bală — în...
trebuie să...
stăpînire.

— Da...
Churchill —
dea peste l...
— Sînteț...
dist al...
Churchill.

— Ho-ho...
potriva răz...
torul meu ș...
Mi s-a p...
trezit un v...
Apoi Chu...
cuției și fă

— Da...
Churchill —
dea peste l...
— Sînteț...
dist al...
Churchill.

— Ho-ho...
potriva răz...
torul meu ș...
Mi s-a p...
trezit un v...
Apoi Chu...
cuției și fă

L-JUNIOR MOSCOVA

**ată lordului Beaverbroock,
Daily Express", „Sunday
ing Standard" ş. a.**

dcă exista pe lume
Hitler. Azi nu mai
de ce colabora!

vă convine „răz-
există nici un fel
d, nici rece! Război
nori oamenii. Ho-

înseamnă aproape

lari! Despre mine
tepet, colaborarea e

foarte mult! Din
Churchill făcu
vedea ce impresie
ele lui. — Ei au
va cuceri întreaga
oşi colabora?

că ați ținut vreot-
rile lui Lenin și
există nici o idee de

nauna numai ceea ce
răspunse mister
de sus în jos.
ce, e singurul lucru
Nu vă amestecați

e.

i referiți la pasagi
nini și Stalin, amin-
de cuvintele tatălui
ția din Octombrie,
și va consacra în-
gerii Rusiei bolșe-
aminti și de inter-

Churchill luă o
i, cu un picior îna-
spate. — Da, tatăl
A spus și altele, mai
e ori. El urâște col-
lurâsc. Și pe drept

Churchill se apropie de
mîna cu măreție,
ilin.

intimpla dacă pe
așea o bombă at-
și jumătate de oan-
nici n-ar fi fost!

ilițianul, cu toate
o lege care pedep-
scrisă sau ver-
rea războiului. Sir,
ați puterea mea de

nțeleg — continuă
bomba dvs. ar că-
ar fi la fel de rău.
strălucit propagan-
lui rece", domnule

ă înșelați. Sint Im-
— spuse interlocu-
cu modestie.

ă vorbele mele i-au
sentiment de mindrie.
schimbă tema dis-
ci o legătură logică

Moskova, documentindu-se în vederea reportajelor sale

m-am lovit de un uluior amestec de
ignoranță, superficialitate, snobism și
o răutăcioasă dorință de a împiedica
destinderea încordării dintre țările
noastre.

Dind sfaturi ironice ziaristilor, Mark
Twain a scris odată: „Mai întâi adu-
nați faptele și abia după aceea falsi-
ficați-le cum vă convine". Mister
Churchill a făcut din sfatul acesta
principiul activității sale. Dar a su-
primat prima parte, pentru el absolut
inutilă. Corespondentul dvs. se mul-
țumește să falsifice. De fapte n-are
nevoie.

Și atunci m-am gândit la dvs., Sir.
De ce un editor alit de cunoscut a
trimis într-o călătorie de atita răs-
pundere, un om pe care nu-l interesează
faptele, care cu bună știință
va scrie minciuni despre țara respec-
tivă, cu bună știință se va strădui
să zădărnicească apropierea între
state? Am încercat să găsesc singur
o explicație: „Poate că pentru lordul
Beaverbroock și colegii săi toate ace-
stea sînt o surpriză? Poate că
Churchill-junior, cum se spune, „s-a
demascat"? Poate că înainte se afir-
mase ca un om serios, a cărui voce
de publicist a răsunat în sprijinul țel-
ului nobil al destinderii încordării in-
ternaționale?"

Și atunci m-am apucat să citesc tot
ce am putut găsi despre Randolph
Churchill; am încercat să afl ce pă-
rere au despre el colegii lui — zia-
riștii englezi.

Sir, cu riscul de a vă indispu-
ne, trebuie să vă spun că rezultatele n-au
fost deloc îmbucurătoare.

Mai întâi, m-a șocat discursul rostil
de Randolph Churchill în Danemarca,
în ajunul plecării sale în U.R.S.S.:

„Sînt necesare rachetele, iar acestor
rachete le este necesară încărcătura
atomică — a spus atunci coresponden-
tul dvs. — Astfel de încărcături nu
poate fi ignorată de cei care se res-
pectă. Cu cît lumea liberă va avea
mai mult armament atomic, cu cît
acesta va fi mai răspîndit pe terito-
riul N.A.T.O., cu atît va fi mai mare
siguranța că războiul nu va izbucni".
Mai departe Churchill-junior recu-
noștea cu brutalitate că nu-i plac dis-
cutiile despre destinderea încordării.

La hotelul „Național" mi-a spus
aceiași lucru. Inseamnă că „demasca-
rea" s-a produs mai devreme. Cînd
anume?

Churchill-junior are 47 de ani. La
vremea lui, a terminat vestita școală
din Eton și s-a înscris la Universita-
tea din Oxford. Dar a plecat de aici,
de teamă să nu cadă la examene. În
anul 1935 a încercat să debuteze în
politică și și-a pus de două ori can-
didatura în Camera comunelor. Dar
de fiecare dată a suferit un eșec.

A reușit să intre în parlament abia
în 1940, cînd tatăl său a devenit
prim-ministru. Încă nu se terminase
războiul cînd Churchill a început să
țipe: „Să nu se creadă că Rusia este o
putere militară de prim rang! Exis-
tă numai două puteri de acest fel —
S.U.A. și Imperiul britanic. U.R.S.S.
n-are nici flotă, nici aviație... N-are
bombe atomice... Nu împotriva fascis-
mului trebuie să luptăm, ci a comuni-
smului!"

Aceste idei delirante au fost expri-
mate cu violență de corespondentul
dvs. în 1946, la Cairo.

În cursul interviului am avut teme
să mă îndoiesc de exactitatea frec-
ventei afirmații a lui Churchill: „Spun
numai ceea ce știu precis". Se pare
că nu numai eu am această îndoială.

Vă amintiți desigur, Sir, de scan-
dalul recent, în care a fost implicat
trimisul dvs. special. Randolph
Churchill a publicat un interviu sen-
zațional pe care l-a acordat, chipu-
rile, primul ministru al Marii Brita-
nii... Macmillan a trebuit să dea o
dezmințire.

Poate că nu știți, Sir, că însuși
Randolph Churchill, care a plecat în
timpul scandalului la Monte-Carlo,
stînd la un pahar de lichior, în barul
american „Café de Paris", împreună
cu corespondentul ziarului „News
Chronicle", a recunoscut față de
acesta:

— E adevărat că primul ministru
nu mi-a spus toate acestea. Dar le-am
scris bazîndu-mă pe caracterul său,
pe care l-am studiat mai bine de trei-
zeci de ani...

După cum vedeți, Randolph Chur-
chill n-ar putea repeta cuvintele lui
Childe Harold: „Nu mai sînt azi cel
care am fost odată". Corespondentul
dvs. este credincios principiilor sale.

În Uniunea Sovietică, Churchill a
acționat conform acestei metode. Căci
așa cum a recunoscut-o chiar el, în
afară de camera sa de la hotelul
„Național", corespondentul dvs. n-a
văzut nimic altceva. Adică nu, a apu-
cat să vadă și hotelul „Ucraina", pe
care l-a numit „un cămin bun poate
pentru ucraineni, dar nu pentru un
gentleman englez".

De altfel, despre gentlemanul pe
nume Churchill, Randolph Frederic
Edward Spencer, mi-a vorbit o dac-
tilografa de la „Inturist". Femeia
aceasta în vîrstă s-a prezentat odată

Zile de primăvară

Buletinul meteorologic indică: minus 2 grade în timpul
nopții și plus 7 grade ziua. La Moscova a poposit primă-
vara. Soarele topește zăpada, în curți și pe străzi se ivesc
la tot pasul priiașe; cete voioase de școlari, aflați acum în
vacanța de primăvară, zburdă pe bulevarde și scuaruri.

În fața magazinului de semințe de pe strada Bogdan
Hmelnițki, am zărit deunăzi o mulțime de cumpărători. Mu-
de moscoviți posedă vile în împrejurimile orașului. Îndată
ce s-a topit zădapa și se svință puțin pămîntul, ei își iau
unelte și se apucă de grădinarit. Peste citva timp vor avea
plăcerea să respire parfumul florilor din grădina, să cuieaga
ridchi, salată, ceapă și pătrunjel. Dar nu numai pe posesorii
vilelor îi interesează semințele. În ultimii ani, soviet le locale
au rezervat muncitorilor și funcționarilor din capitală tere-
nuri întinse în împrejurimile Moscovei. Moscoviții cultivă
aici pomi fructiferi, căpșuni, flori.

Lată de ce în aceste zile e o atît de mare afluență de cum-
părători în magazinele unde se vind unelte de grădinarit,
semințe și îngrășăminte.

Și aici și-a făcut apariția primăvara. Ritmul construcției
devine mai accelerat cu fiecare zi. Moscoviții văd cum se
înfăptuiește visul constructorilor: clădirile sînt fabricate în
uzină, iar pe șantier nu rămîne decît să se execute lucrările
de montaj.

În fața unui șantier s-a oprit un camion. Macaraua des-
cercă pereții, scările, acoperișul; ea ridică piesele și le așează
la locul lor. Blocurile acestea prefabricate provin de la com-
binatul de locuințe situat pe șoseaua Koroșevskaia. Mașini
speciale fabrică în răsîmp de două schimburi toate elemen-
tele necesare construcției a șase clădiri cu 4 etaje, avînd fie-
care 1.775 metri pătrați. O echipă de șase constructori inață
un asemenea imobil în 28 de zile.

Dar camioanele nu transportă numai case. Unele poartă
tuțe de liliac, cireși și alți pomi fructiferi. Toate acestea sînt
destinate noilor cartiere unde stăpînesc încă schelele. Am
văzut cu ce grijă erau descărcați cireșii în cel de-al doispre-
zecelea cartier din Novîie Ceremușki. Plantațiile de arbori
și arbuști vor lua o mare amploare în oraș. În treacăit fie
spus, Moscova a depășit Londra, New Yorkul și Berlinul în
cea ce privește suprafața zonelor verzi pe cap de locuitor.
Dar capitala sovietică e încă în urmă față de Viena și Paris.

Primăvara aceasta marchează începutul unor vaste lucrări;
în cursul viitorilor șapte ani, se vor planta zone de verdeață
pe o suprafață de 550 de hectare.

V. Barikin

la corespondentul dv., la cererea ace-
stuia; Churchill avea nevoie de o se-
cretară care să știe să scrie la ma-
șină în englește. Iată ce mi-a spus
dactilografa:

„M-a primit cu picioarele goale, cu
pijamaa descheiată, ciufulit. Mi-a pă-
rît bătrîn de tot, cu părul cărunț, ră-
vășit, cu ochii roșii sticloși. Churchill
nu era prea treaz, cu toate că trans-
latoarea lui m-a asigurat că la vre-
mea asta, adică pînă la ora zece di-
mineața, jumătatea de ceas după ce
se trezește, nu bea de obicei vodcă.
Churchill nu m-a invitat în cameră și
am rămas la ușă.

— Nu vreau! — a spus el brutal.
— Ce nu vreți? — l-a întrebat
translatoarea.

— Nu vreau secretară. N-am ne-
voie! — Mă măsură din cap pînă-n
picioare. — U.R.S.S. are 180 milioane
de locuitori și „Inturistul" nu-mi
poate găsi o secretară ca lumea. Nu
vreau!

Am plecat. Mi-era scîrbă. Churchill
mi-a făcut impresia unui om care nu
este întreg la minte".

Sincer vorbind, Sir, și mie îmi pare
că prietenia strînsă și îndelungată cu
James Forrestal nu i-a prea fost de
folos corespondentului dvs.

Pasiunea lui bolnăvicioasă pentru
război a ieșit la iveală nu numai în
discuția cu mine. Mi s-a povestit că
în timpul recepției de la ambasada
engleză, Churchill a stat multă vreme
la fereaștră fixînd cu privirea Krem-
linul luminat de lună. Cineva s-a
apropiat de el și i-a spus:

— Nu-i așa că peisajul e încîntă-
tor?

Fără să stea la gînduri, Churchill
a răspuns:

— Cumnatul meu Sandys (Duncan
Sandys, ministrul de război al An-
gliei — N.A.) poate distruge peisa-
jul acesta în treizeci și opt de mi-
nute!

— Ar fi păcat — a observat inter-
locutorul.

— Ce-e-e?! — Și pe fața lui
Churchill a apărut o expresie de ui-
mire nemaipomenită.

Dar poate veți crede că faptele des-
pre care vă scriu, Sir, sînt alese în
mod tendențios? În cazul acesta aș
vrea să reproduc următorul pasaj din-
tr-un articol apărut în săptămînalul
englez „New Statesman and Nation",
din 28 aprilie 1956: „Sir Winston
Churchill aparține istoriei și nu va fi
uitat atîta timp cît popoarele care
vorbesc engleza, ș.a.m.d., ș.a.m.d.; pe
cînd fiul său s-a dovedit un ghinio-
nist în politică, un pirat în ziaristică,

un scandalagiu plicticos în societate —
într-un cuvînt o pacoste pentru pri-
etenii săi, un plocon pentru dușmanii
săi".

Un cunoscut ziarist englez, pe care
l-am întrebant în ce se specializează
Randolph Churchill, mi-a răspuns:
„În tatăl său". — Și a adăugat:
„Randolph a moștenit de la el numai
ura față de Rusia sovietică..."

Sper că înțelegeți, Sir, că despre
Randolph Churchill se poate vorbi se-
rios numai din punctul de vedere al
băuturii. Ziaristul Randolph Churchill
nu merită timpul pierdut pentru a-
ceastă scrisoare. Dar există un mic
amănunt: reportajele sale delirante
le semnează cu un nume pe care l-a
moștenit de la tatăl său. Și această
semnătură conferă articolelor sale
popularitate.

Știu, Sir, că dvs. priviți lucrurile
altfel decît Randolph Churchill, de
aceea am impresia că îl înțelegîntre
colaboratorii dvs. numai datorită nu-
melui său. Numai pentru asta dvs. și
colegii dvs. i-ați încredințat lui Ran-
dolph Churchill misiunea de a relata
despre vizita lui Macmillan în țara
noastră.

Francezii au o vorbă înțeleaptă:
cine trage foloase de pe urma cri-
mei, este vinovat de ea. Iar eu sînt
profund încredințat că ceea ce face
Churchill-junior este o crimă: împo-
triva cititorilor, împotriva adevărului,
în sfîrșit, împotriva normelor elemen-
tare ale jurnalisticii.

În multe țări Randolph Churchill se
bucură de reputația de „copil teribil".
Dar nu-i oare primejdios să pui în
mîna acestui flăcău tomnatic un lu-
cru atît de serios ca pana de zia-
rist?

Sir, vă trimit această scrisoare des-
chisă fiindcă e posibil ca ea să pre-
zinte interes nu numai pentru dvs.

Sîntem convinși că în ciuda stră-
daniilor unor oameni de teapa lui
Randolph Churchill, vizita primului
ministru al Angliei, Harold Macmillan,
în Uniunea Sovietică, a adus foloase,
iar întîlnirile dintre conducătorii so-
vietici și englezi vor ajuta să se to-
pească gheața care mai stăruie încă
în relațiile dintre țările noastre.

Primiți asigurarea respectului meu
sincer

Ghenrih Borovik
redactor la „Ogoniok"

Nava cosmică a viitorului va fi alimentată de energiile spațiilor interastrale ?

Ce sursă de energie va alimenta nava cosmică a viitorului ? Ea va trebui să parcurgă drumuri lungi, de o durată imensă. Va trebui să lipsească luni sau poate ani de zile de pe Pământ. De unde va lua energia necesară ? Toată lumea este de acord că e greu de presupus că actualul combustibil chimic utilizat în scopul lansării rachetelor va putea îndeplini acest rol. De ce ? Deoarece pentru fiecare kilogram de sarcină utilă este nevoie să se transporte sute, chiar mii de kilograme de combustibil. Mari speranțe sînt legate de motoarele atomice. Evident, acestea pot aduce cu timpul o soluție a problemei. Totuși, pentru a furniza energia necesară zborului cosmic, nava ar trebui să fie înzestrată cu un reactor foarte puternic, care cîntărește sute de mij de tone.

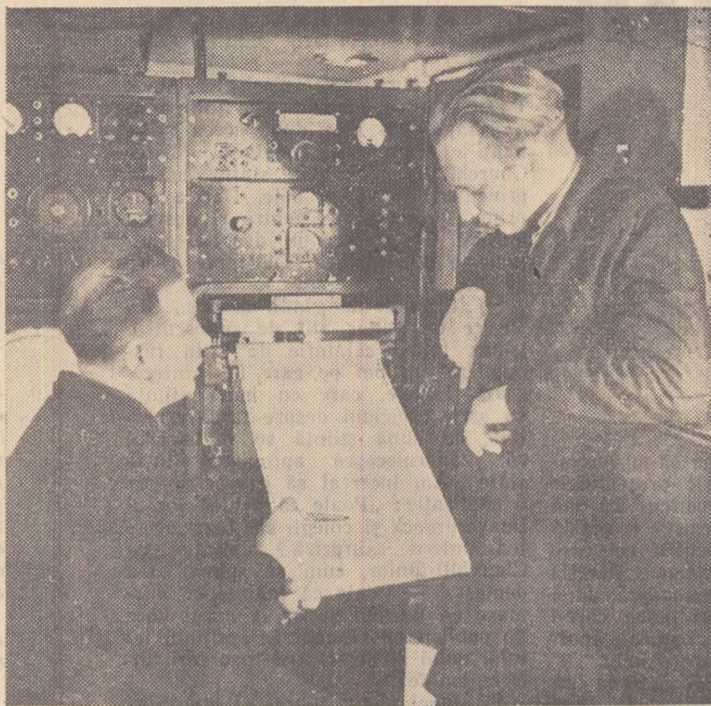
Cea mai mare parte a energiei s-ar cheltui deci în acest caz pentru susținerea motorului însuși și nu a sarcinii utile. Profesorul Pokrovski, cunoscut specialist sovietic în problemele astronauticii, a dat recent publicității proiectul unei nave cosmice în care problema alimentării cu energie este rezolvată pe o cale ingenioasă și — deși neștiințific, termenul se impune totuși — elegantă. Cercetările astronomice din ultimii ani au arătat că în spațiul interstelar există cimpuri electrice și magnetice. Proiectul profesorului Pokrovski se bazează pe utilizarea și exploatarea acestei surse cosmice de energie electrică.

Se știa demult că un corp încărcat cu electricitate pozitivă atrage corpurile încărcate cu electricitate negativă și invers. În schimb, un corp încărcat cu electricitate pozitivă respinge corpurile încărcate cu electricitate de același semn, adică pe acelea încărcate tot cu electricitate pozitivă. Această proprietate fundamentală a forțelor electrice ar putea fi utilizată — precum arată profesorul Pokrovski, în scopul propulsării navei cosmice. În acest scop, nava ar trebui să fie înzestrată cu două aparate speciale, numite acceleratoare de particule. Unul din aceste acceleratoare va trebui să servească la accelerarea electronilor, adică a particulelor încărcate cu electricitate negativă. Asemenea acceleratoare sînt bine cunoscute în laboratoarele nucleare, purtînd numele de betatroni. Celălalt accelerator servește la accelerarea particulelor încărcate cu electricitate pozitivă, în special protoni. Aceste acceleratoare poartă numele generice de sincrotroni. Cînd se pune în funcțiune betatronul, din corpul navei cosmice se elimină treptat particulele negative libere și nava va rămîne încărcată cu electricitate pozitivă. În acest moment, ea va fi atrasă de polul negativ al cimpului electric interstelar și se va îndrepta în această direcție. Și invers, cînd funcționează sincrotronul, nava va fi eliberată de particulele libere încărcate cu electricitate pozitivă ; ea va căștiga în totalitatea ei o sarcină negativă și se va îndrepta către polul pozitiv al cimpului electric interstelar. Cele două acceleratoare vor fi alimentate cu energie de un reactor atomic de dimensiuni modeste.

Imprimîndu-se navei o mișcare de rotație — ea va deveni un magnet uriaș și va putea pe această cale să capteze forțele magnetice din spațiul interstelar. Utilizînd aceste procese energetice, nava cosmică va putea să se mențină în spațiile interstelare timp îndelungat, fără a avea nevoie de acumularea rezervei de combustibil necesar funcționării ei.

Desigur, proiectul profesorului Pokrovski este încă de domeniul viitorului. Dar nu trebuie să uităm că drumul oricărui realizări noi și îndrăznețe începe în sferile temerare ale fan- teziei creatoare

I. Toth

La Baldone, în R.S.S. Letonă, a fost inaugurată anul trecut o nouă stațiune de observații astrofizice, înzestrată cu cel mai modern aparat. Obiectul observațiilor îl formează radiația solară și evoluția sputnikului III.

UN SAVANT NEOBOSIT CUTREIERA LUMEA

Prin junglă, munți și deșerturi

Atîrnat deasupra unei prăpăstii, omul își sprijină piciorul în nodul frînghiei. Dedesubt, marea Ohotsk mugea înjurată, zdrobindu-și valurile de stînci. Apărîndu-se de cormoranii care încercau să-i scoată ochii și-l loveau cu ciocul în ceafă, îndrăznețul își umplea cu nerumărate cuiburi traista, agățată de umăr.

Dar făcea să-și riști viața : cuiburile de cormoranii sînt pline de un soi de căpușe, care s-au dovedit a fi agenți de răspîndire a encefalitei. Ele trebuiau studiate pentru a da științei posibilitatea să combată această boală cumplită. Entomologul Nikolai Filippov, care făcuse înconjurul continentului eurasiatic, al Americilor și al Africii, și-a adus astfel contribuția la această operă umanitară. În răs-limp de 50 de ani, el a adunat mai bine de un milion de insecte — cea mai mare colecție din lume. Datorită eforturilor lui, „petele albe” pe care Yemenul, Iranul și Afganistanul le constituiau pe harta entomologică a lumii, încep să dispară.

În căutarea insectelor rare

Cu nesfîrșite precauții, Filippov își învindea filele spre un

păduche vegetal de culoare cenușie, din familia tingidelor. La doi pași mai încolo, o viperă își pironise ochii asupra lui, scoțînd un șuierat care nu prevestea nimic bun. Entomologul știa că mușcătura acestei reptile poate produce moartea în 20 sau 30 minute. Totuși, nu voia să renunțe cu nici un preț la capturarea insectei. Prilejul nu trebuia pierdut. Gîndiți-vă : pentru prima oară, acest gen de tingidă a fost descoperită în India, dar în Europa nu fusese semnalată încă nici un, mai ales în sudul Greciei, zona mediteraneană a Palearcticii fiind socotită izolată de fauna indo-malaieză.

Gata! Păduchele a fost prins. Dar în aceeași clipă, Filippov tresări, simțînd o durere ascuțită. Viperă dispărură între două pietre. După ce-și așeză prada la loc sigur, savantul își examină mina. Urma vînată a dinților viperei se vedea la rădăcina degetului mare. Strîngînd din dinți, Filippov bresla cu scalpul zona mușcăturii, supse singele cu îndrîjire, apoi își înveli mina în batistă. Două ore mai tîrziu, după ce-și pansase rana în cel mai apropiat sat grec, savantul procedă la examinarea amănunțită a insectei prinse. Nu încăpea nici o indoială: păduchele vegetal aparținea speciei indiene. Era, așa dar, evident că odinioară Europa avusese o climă tropicală și că Grecia fusese locuită de insecte pe care în zilele noastre le întîlnim numai în India și în arhipelagul malaiez.

Filippov și-a pus de multe ori știința în slujba colhoznicilor. Atenția i-a fost atrasă mai cu seamă de coccinelidaele numite în popor mămăruțe. Printre aceste insecte relativ puțin cunoscute de știință, există prieteni credincioși și dusmani înrăiți ai omului. Ele sînt folosite pentru combaterea păduchilor vegetali, dăunători ai agriculturii. Dar anumite specii sînt ele însele păgubitoare.

În Extremul Orient, Filippov s-a ocupat de „mămăruța cartofului”, lucru care a fost fatal pentru aceste insecte. Această specie de coccinelidae atacă culturile cu o furie întrecută numai de doryphora iar mijloacele chimice de combatere obișnuite aveau prea puțin efect asupra ei. La cererea colhoznicilor, Filippov și alți biologi au studiat cu atenție „mămăruța cartofului”. Ei au descoperit că substăntele toxice nu le ucid decît într-o perioadă tardivă a formării cristalinei. În felul acesta, savantul au putut pune la punct metode eficace de combatere a acestor dăunători.

Un vis realizat

Factorii poștali din cartier cu-nosc bine casa cu nr. 6 de pe strada Podsozenski din Moscova, care și-a păstrat înălțimea bătrînească. Aici locuiește Nikolai Filippov, un om care primește sute de scrisori. Corespondenții sovietici și străini ai entomo-

logului se interesează de descrierile și de expedițiile lui.

Savantul este pe cale să termine o mare lucrare. El abordează dintr-un nou punct de vedere problema aberațiilor considerate ca deviații patologice. Grație unor exemple concludente, Filippov demonstrează că atunci cînd se formează o specie, cauzele exterioare și interioare contribuie la acest proces într-o strînsă interconexiune.

Filippov are 63 de ani. Părul îi este în întregime alb, dar savantul e la fel de vioi și de entuziast ca și altădată. El pleacă în fiecare an în expediție cu studenții săi de la Universitate. Nu de mult s-a întors dintr-o călătorie în Extremul Orient, aducînd mii de noi specime rare de insecte.

I. Guriev

1.000.000 volume medicale

Biblioteca centrală de medicină a Ministerului Sănătății Publice al U.R.S.S. își va sărbători în luna mai a 40-a aniversare. Biblioteca posedă peste un milion de volume, între care se află aproape toate publicațiile medicale apărute din secolul XVI-lea încoace, ca și o vastă literatură asupra științei veterinare, zoologiei, biologiei, chimiei și altor discipline anexe. Din catalogul bibliotecii cităm : primul tratat rusesc de obstetrică, al lui N. Ambodik (1784), primul manual rusesc de anatomie al lui P. Zagorski (1802), un tratat de chirurgie de I. Bus (1811) etc.

Biblioteca dispune de un mare număr de opere în mai multe limbi vechi și moderne. Semnalăm, astfel, colecția completă în mai multe volume a operelor lui Galen (1545), a operelor lui Hippocrate în două volume (1665), o veche ediție a traducerii latine a operelor marelui savant uzbek Avicenna și un mare număr de lucrări clasice ale medicinei mondiale din secolele XIX și XX.

În 1958, abonații au primit în sălile de lectură 670.000 de cărți și reviste și aproape 40.000 au fost trimise în provincie. Biblioteca face schimb de lucrări științifice cu 1.150 de instituții, societăți și organizații din 74 de țări.

Din lumea științei și tehnicii • Din lumea științei și tehnicii

Enigma mării

Vreme îndelungată, Marea Neagră i-a uimit pe oceanologi prin contrastele sale. Marea părea împărțită pe verticală în două zone. Se presupunea că viața există numai în zona superioară, pînă la adîncimea de aproximativ 200 m, după care încep straturile de apă lipsite de viață și bogate în hidrogen sulfurat. Asemenea „mări cu etaj” nu există nicăieri în lume. Cum se explică acest fenomen ?

S-a stabilit că în Marea Neagră există două curente. Cel superior evacuează surplusul de apă prin strîmtora Bosfor, iar cel inferior aduce un șuvoi din Marea de Marmara, care are o salinitate deosebită de cea din Marea Neagră. În felul acesta, apa Mării Negre își mărește treptat salinitatea — și, deci, densitatea — ceea ce îngreunează pătrunderea oxigenului în straturile adînci. Pe măsură ce mor, flora și fauna din straturile superioare se depun la fund, alcătuiind un fel de m'ăștină cu apă stătută care emană hidrogen sulfurat. De aceea, este explicabilă concluzia la care au ajuns savanții și anume că Marea Neagră va degenera cu timpul. Totuși, anii trec și lucrul acesta nu s-a întimplat. Peștii continuă să se înmulțească în bazinul Mării Negre.

Cu timpul, s-au acumulat date care au dus la ivirea unei noi teorii generale cu privire la structura hidrologică a Mării Negre, teorie elaborată de savanții sovietici N. M. Knipovici, V. A. Vodeanițki și alții. Astăzi este dovedit că bazinul Mării Negre constituie un tot unic, că straturile marine nu sînt nemiscate, autonome. Ele se amestecă necontenit, se interpătrund. În

felul acesta au fost respinse toate pronosticurile pesimiste cu privire la viitorul Mării Negre.

Cel mai mic televizor

Televizorul „Zarea” este cel mai mic televizor sovietic. În ciuda dimensiunilor extrem de reduse ale cutiei sale, noul aparat este înzestrat cu un ecran de 280 x 210 mm.

Roboți exploratori

În luna martie, două avioane ale aviației polare sovietice și-au luat zborul spre Arctica centrală. La bordul lor se afla expediția Institutului arctic și antarctic, care instalează în oceanul glacial stații meteorologice în derivă fără personal. Aparatele înzestrate cu mecanism de ceasornic vor transmite automa date cu privire la temperatura aerului, presiunea atmosferică, vîlze și direcția vîntului. Aparatul are rezerve de alimentare cu energie pentru o perioadă îndelungată și este bine apărat împotriva influenței temperaturilor joase.

Aerosăniile „Sever-2”

La prima vedere, pot fi asemuite cu o „Po-beda” așezată pe schiuri. Propulsia se face cu ajutorul unei elici acționate de un motorăș de avion. Menirea acestor aerosăni este să transporte poșta în regiunile greu accesibile și puțin populate din Extremul Nord. Avînd motorul de 260 C.P., aerosănia „Sever-2” poate transporta încărcături de pînă la 600 kg, cu viteza de 50-60 km pe oră. Pe loc neted, ea poate atinge și chiar depăși 100 km pe oră.

Cinematografia în septenal

Într-un număr recent al ziarului „Komsomolskaia Pravda” V. Surin, locțiitor al ministrului Culturii al U.R.S.S. a publicat un articol intitulat „Cinematografia în septenal”, în care face o interesantă relație despre sarcinile și perspectivele artei cinematografice sovietice în următorii șapte ani.

„Scenariștii, regizorii, actorii noștri, arată V. Surin, trebuie să aducă pe ecran chipurile oamenilor sovietici care făuresc orinduirea comunistă, să zugrăvească noile trăsături de caracter ale contemporanilor noștri. Cît de impresionant și instructiv ar putea fi un film care și-ar propune ca leit-motiv cuvintele înscrise pe drapelul brigăzilor de muncă comunistă: „Munceste, învață și trăiește în chip comunist!”

Autorul articolului citează apoi câteva din noile producții inspirate din viața clasei muncitoare sovietice, a tărânimii colhoznică și a tineretului, la realizarea cărora lucrează scenariști ca A. Kapler, I. Olșanski, regizorii Serghei Iutkevici, I. Raizman ș. a.

În cursul septenalului va crește mult rolul studiourilor din republicile unionale. Se știe că pînă acum cele mai multe filme artistice erau create în studiourile din Moscova și Leningrad. Numai studiourile moscovite produceau jumătate din totalul filmelor artistice sovietice. Începînd din 1959, la producția filmelor artistice vor participa în mult mai mare măsură studiourile din Kiev, Tbilisi, Riga, Erevan, Baku etc., fără a se restringe, însă, bine înțeles activitatea studiourilor moscovite. Căci septenalul prevede o sporire considerabilă a numărului de filme artistice.

Un loc important în ansamblul cinematografiei sovietice îl ocupă filmul documentar și științific, unul dintre cele mai eficiente mijloace de propagare a noului, a experienței înaintate în industrie și agricultură, în știință și tehnică.

Printre filmele documentare pe care studiourile sovietice le vor oferi spectatorilor încă în cursul acestui an se numără „Soarele luminează septenalul”, în care sînt prezentate cele mai de seamă prevederi ale planului septenal, „Spre carte și mașină”, un film dedicat muncii și învățării tineretului sovietic, „O inițiativă glorioasă”, care prezintă inițiativa creatoare a maselor din Uniunea Sovietică, începînd cu primele subotnice leniniste și ajungînd la brigăzile de muncă comunistă, „Mai multe locuințe”, în care este ilustrată marea amploare a construcției de locuințe din U.R.S.S. ș. a.

Foarte semnificative pentru dezvoltarea cinematografiei sovietice în anii septenalului sînt o serie de cifre amintite de autorul articolului. Ele oglindesc în primul rînd amploarea producției filmelor artistice și do-

cumentare de lung metraj. În cursul septenalului spectatorul sovietic va putea viziona două filme noi, de lung metraj, la fiecare cinci zile! Pentru realizarea acestei sarcini, numai studiourile din Moscova vor produce în septenal 413 filme de lung metraj, ceea ce înseamnă de două ori și jumătate mai multe filme față de anii trecuți.

Cinemascopul va ocupa în următorii ani un loc tot mai larg. Dacă în momentul de față în U.R.S.S. există circa 250 de cinematografe cu ecran lat, la sfîrșitul septenalului numărul lor va depăși cifra de 2.000. În aceeași măsură va crește și numărul filmelor pentru cinemascop. Studioul „Mosfilm” de pildă, va produce anual 15 asemenea filme. În vara acestui an în Uniunea Sovietică va fi inaugurat cinematograful cu ecran circular, care este o nouă și ingenioasă realizare a tehnicii cinematografice sovietice. Așezat în centrul sălii circulare, spectatorul va putea urmări imaginile proiectate pe întregul

ecran. La Studioul central de filme documentare a început realizarea primului film pentru ecran circular, ale cărui imagini sînt filmate concomitent cu 11 aparate sincronizate, spre a cuprinde un spațiu cît mai întins.

O mare realizare a septenalului o va constitui faptul că cinemascopul nu va mai fi un privilegiu al marilor o. șe. La Stalingrad a și fost construită o instalație mobilă pentru proiecția filmelor pe ecran lat, iar constructorii din Kiev li se datorește proiectul unei instalații mobile pentru cinematograful panoramic ambulant. Există deci toate premisele ca în următorii ani filmele pe ecran lat și panoramice să poată fi prezentate în cele mai îndepărtate așezări.

În cadrul septenalului, filmul va deveni în și mai mare măsură un fapt obișnuit în viața colhoznicilor. Se prevede ca în 1965, toate colhozurile și sovhozurile să-și aibă cinematografele lor proprii.

M. C.

rampa și ecranul

Ce roluri dorește să interpreteze?

Această întrebare mai puțin obișnuită a fost adresată de revista „Sovetski ekran”, citorva dintre cei mai cunoscuți actori de cinema sovietici.

Și iată și răspunsurile:

VERA MAREŢKAIA

Populara actriță Vera Marețkaia, neuitată învățătoare din Șatrii și interpreta Nilovnei din filmul „Mama”, își exprimă dorința de a interpreta rolul unei eroine a zilelor noastre, o femeie harnică și entuziastă, cu un caracter integru, fie că ea este inginer sau fizician, muncitoare sau colhoznică.

DZIDRA RITTENBERGS

Rolul unei temei contemporane sovietice constituie și idealul tinerei actrițe letone Dzidra Rittenbergs, protagonista filmului „Malva”. „Am jucat pînă acum numai în rolul unor fete și femei din regimul trecut — declară D. Rittenbergs. Aș dori foarte mult ca viitoarea mea eroină să fie o femeie sovietică, simplă și modestă”

ZINAIDA KIRIENKO

Zinaida Kirienko, talentata interpretă a Nataliei din trilogia „Pe Donul liniștit”, se numără astăzi printre cele mai promițătoare stele ale cinematografului sovietic. Personajele interpretate ulterior — Irina din „Soarta unui om”, Katerina, din „Poemul mării”, ca și Aneta, din filmul în curs de turnare „Coțofana hoată”, au confirmat marile posibilități ale actriței de a reda chipuri

feminine complexe, cu o bogată viață interioară. De altfel, și preferințele actriței înclină spre asemenea roluri. Katiușa Maslova, eroina romanului „Invierea” de L. Tolstoi, constituie eroina pe care Z. Kirienko ar dori s-o intruchipeze pe ecran.

MARINA STRIJENOVA

Tinara actriță, pe care spectatorii romini au întîlnit-o în rolul Gemmei din filmul „Tăunul” și în „Inălțimi”, și-a ales eroina preferată din lumea personajelor gorkiene. M. Strijenova își dorește rolul Sașei din romanul „Foma Gordeev”.

Dar să ascultăm și preferințele unui actor:

VALENTIN ZUBKOV

Valentin Zubkov, simpaticul erou al filmului „Cei trei din pădure”, dorește să interpreteze rolul unui aviator, care să-l ajute să trăiască viața pasionantă a cuceritorilor aerului.

„Căsătoria” la al 300-lea spectacol

Odată cu aniversarea a 150 de ani de la nașterea marelui clasic rus N. V. Gogol, colectivul Teatrului Armatei sărbătorește jubileul celor 300 de spectacole cu piesa „Căsătoria”.

Reprezentată în premieră în toamna anului 1952, împreună cu „Jucătorii de cărți”, „Căsătoria” a rămas înscrisă în repertoriul permanent al teatrului nostru, numărîndu-se și astăzi printre spectacolele cele mai îndrăgite de publicul românesc.

Regizorul Vlad Mugur, căruia îi aparține direcția de scenă a „Căsătoriei” a reușit să imprime piesei un stil de interpretare care pune în valoare întreaga țesătură de interese joșnice și egoiste zugrăvite de autor; negustori, ofițeri, funcționari și nelipsita pețitoare, se întrec în a transforma căsătoria într-o afacere cît mai rentabilă pentru fiecare dintre ei.

La pregătirea acestui spectacol, colectivul piesei a primit sprijinul regizorilor sovietici Kliușnikov și Vasileiev.

Succesul spectacolului este asigurat de o valoroasă distribuție din care fac parte actorii Nineta Gusti (Agația Tihonovna), G. Trestian (Podkoliosin),

Florin Scărlătescu (Kocikariov), N. Gărdescu (Iaișnița) și alții.

Într-o scrisoare adresată Teatrului Armatei, tovarășul Kliușnikov sublinia izbită realizare a actorului N. Gărdescu, care, dintr-un rol aparent secundar, a știut să dea viață unui personaj ce coincide în totul viziunii lui Gogol.

Timp de mai mulți ani, „Căsătoria” s-a jucat în cadrul aceluiași spectacol cu „Jucătorii de cărți”. Biciuitoarea satiră la adresa aventurierilor, a măsluitorilor de cărți, care urmăresc îmbogățirea prin orice mijloace a fost puternic reliefată de regizorul George Rașael.

În ultimele stagioni, din motive tehnice care se referă la durata spectacolului, este reprezentată numai „Căsătoria”, ca un spectacol de sine stătător.

Spectatorii din Capitală ca și cei din orașele unde colectivul Teatrului Armatei a reprezentat în turneu comediele lui Gogol, au răsplătit de fiecare dată, prin aplauze și risul lor sincer, jocul actorilor.

A. Dobre

Reflector

Între 11 și 26 aprilie se va desfășura la Kiev cel de al doilea Festival unional al filmului sovietic. La festival vor fi prezentate noile producții ale studiourilor sovietice din toate republicile unionale. Printre acestea se numără filmele artistice „Poemul mării”, „Voluntarii”, „Ivan Brovkin pe pămînturile destelenite”, „Omul de pe planeta Pămînt” (Tiolkovski), „Frunze roșii”, „Evgheni Oneghin”, „Căpitan de rangul I” și altele. Vor participa la festival și circa 100 de filme documentare, științifice și de desene animate.

La festivalul muzical „P. I. Ceaikovski”, care a avut loc de curînd la Londra, a luat parte și un grup de reprezentanți de frunte ai muzicii sovietice: dirijorul Konstantin Ivanov și Kirill Kondrașin, pianistul Emil Ghilele, violonistul Leonid Kogan, violoncelistul Mstislav Rostropovici și soprana Galina Vișnevskaja. Concertele la care și-au dat concursul solii muzicii sovietice au constituit spectacolele de mare succes ale festivalului.

Colectivul teatrului de dramă „A. P. Cehov” din orașul Taganrog a pus în scenă un spectacol deosebit. Noua piesă, intitulată „Al șaselea simț” a fost scrisă de L. Sadkovski, inginer la

uzina din localitate, și este închinată muncii colectivului uzinei sale. În timpul pregătirii spectacolului, regizorul și actorii au petrecut multă vreme în secțiile întreprinderii, au stat de vorbă cu muncitorii și inginerii, fapt care i-a ajutat să-și îmbogățească experiența, să-și apropie atmosfera și preocupările personajelor.

În orașul Petrozavodsk au loc o seamă de manifestări consacrate artei și literaturii karele. Un eveniment deosebit l-a constituit premiera primului balet național kareli „Sampo”, de G. Sinisalo, inspirat din epopeea populară „Kalevala”. Sînt prezentate, de asemenea, noi piese de teatru, printre care „Traseul” de I. Dvorșenko, „Freamătă, pădurea mea” de K. Listov, „Cercul de foc” de P. Boriskov.

În sălile Asociației teatrale unionale din Moscova s-a deschis o expoziție care ilustrează creația pictorilor scenografi ai Teatrului Mare.

Printre lucrările care rețin în mod deosebit atenția vizitatorilor se numără schițele de decoruri pentru operele „Femeia îndărătnică” de V. Șebalin, „Povestea țarului Saltan” de Rimski Korsakov, „Lacul lebedelor” de Ceaikovski.

G. Rittenberg, interpretul principal al noului film leton „Nauris”

CONTINENTUL

AGRONOMII se vor forma în viitor în mediul în care vor trebui să lucreze. Primele școli care au început să se mute în colhozuri și sovhozuri sunt institutele agronomice din Gerki, Kostroma, Altaj și Irkutsk, Institutul de țărâre din capitala R.S.S. Kazahne ș.a.

LA BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ a Universității din Saratov a fost inaugurată o nouă sală de lectură, puțin obișnuită. Aici, la fiecare masă, sunt instalate aparate speciale de proiecție, pentru citirea microscopiilor. Microfilmarea lucrărilor și manuscriselor rare reprezintă o imensă înlesnire pentru cercetătorii din cele mai îndepărtate domenii științifice, ca și pentru studenți.

DIN IULIE 1955, de când a deschis pentru public, Kremlinul din Moscova a primit peste 14 milioane de vizitatori.

DOUA PEPITE de aur de o mărime neobișnuită au fost descoperite recent în Siberia orientală, în bazinul fluviului Lena. Prima cântărește 6,400 kg. iar cealaltă 1 kg.

LA KRASNOGORSK, lângă Moscova, în clădirea Arhivelor centrale de stat, șase săli adăpostesc documentele fotocinematografice ale U.R.S.S. Aici sunt pastrate peste o jumătate de milion de fotografii referitoare la perioada prer evoluționară, Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și dezvoltarea statului sovietic.

ORAȘE-SATELIT va avea în curând și Leningradul. Ele vor fi în număr de 12 și vor fi populate de câte 80.000 de locuitori. Satelești Leningradului vor fi construiți în locuri pitorești din împrejurimile marelui metropole nordice, cu care vor fi legați prin mijloace rapide și confortabile de transport.

U. R. S. S.

Vor să corespundeze

Evgheni Manev, Piatigorsk, ul. Klara Tetkin 6: cu un filatelist.

Egorova Valentina, Leningrad, 9-aia Sovetskaja ulița 20, kv. 16: cu un student.

Kistov V. I., Ferqana — 2, ul. Nekrasova, 5/12: cu un tânăr.

Pozlevici Gheorghi, regiunea Cerkask, Hristinovka, M.P.S. nr. 21, kv. 18: cu un filatelist.

Nefedov D. N., Harkov — 34, ul. Sverdlova 177, kv. 12: cu un arhitect.

Juravliova L. P., Moscova, raionul Balashihsinsk, pos. Nikol'skoe, 10-aia Linia 51: cu un aviator.

Gruzdeva Z. S., regiunea Iaroslav, Ribinsk, ul. P. Oletarskaja 28, kv. 9: cu un coafor.

Ceașcin G. F., Sverdlovsk-55, ul. Lunacearskova 177, kv. 18: cu un solist dintr-un ansamblu de artiști amatori.

Kolga V. V., Ribinsk, reg. Iaroslav, ul. Jdanova 5, kv. 39: cu un filatelist.

Tadjikistan. Casă de cultură colhoznică

LA CASA PRIETENIEI ROMÎNO-SOVIETICE DIN BUCUREȘTI

Noi forme de activitate

Prin organizarea sistematică de acțiuni culturale-politice în rândurile oamenilor muncii, Casa prieteniei romîno-sovietice din Capitală se străduiește să-și îndeplinească cu succes sarcina de răspundere a cunoștințelor despre marile realizări ale popoarelor sovietice, în toate ramurile de activitate. Un public larg, devenit astăzi oaspete permanent al acestui lăcaș de cultură, frecventează cu regularitate biblioteca și discoteca Casei prieteniei, participă cu interes la conferințele și simpozioanele organizate de colectivul său. Pentru membrii clubului de limba rusă au devenit obișnuite seriile literare, citirea ziarului „Pravda”, vizionarea filmelor sovietice, seriile de cîntec în limba rusă, șezătorile etc.

În clipa de față, Casa prieteniei romîno-sovietice se pregătește să sărbătorească un deceniu de la întemeierea ei. Ea întimpină acest eveniment inițiind forme noi de activitate și acțiuni tot mai bogate, menite să răspundă cerințelor mereu crescînde ale oamenilor muncii. Astfel, se bucură de apreciere seriile muzicale și teatrale, informările privind ultimele realizări ale științei și tehnicii sovietice, precum și zilele de odihnă în colectiv la care participă alți oameni ai muncii din Capitală și țărani muncitori din satele învecinate. Trebuie de asemenea amintit ciclul de conferințe intitulat: „Actualitatea sovietică și tineretul”, care și-a propus să facă cunoscute în rîndul tineretului din Capitală cele mai importante realizări ale științei și tehnicii sovietice. Același scop îl urmăresc și seriile de întrebări și răspunsuri, intitulate: „Vreau să știu”.

O formă de popularizare a limbii ruse, care dă bune rezultate, este înființarea

pe țîngă Clubul de limba rusă, a unui cerc dramatic în cadrul căruia cursanții mai avansați interpretează scenete de teatru în limba rusă. Astfel au fost puse în scenă „Cererea în căsătorie” de Cehov și un act din „Scrisoarea pierdută” a lui Caragiale.

De mult succes se bucură expunerile însoțite de material demonstrativ — ca de pildă, filme la epidiascop, jurnale documentare, hărți etc. Discoteca și biblioteca muzicală a Casei prieteniei romîno-sovietice țin o strînsă legătură cu cererile muzicale, cu interpretii și muzicologii, cu amatori de muzică din Capitală. Ele organizează audiiții atât la Casa Prieteniei, cit și la casele de cultură raionale, în căminele studențești, în cluburile întreprinderilor și, foarte adesea, în căminele culturale din satele învecinate.

Pentru viitor, planul de muncă al colectivului Casei prieteniei prevede organizarea unui lectoriu pe teme de istorie și geografie, înființarea de noi cercuri de artiști amatori în colaborare cu studenții Institutului de teatru și a unui cerc literar al elevilor.

Unul din factorii de seamă ai realizărilor dobîndite în activitatea ei de Casa prieteniei romîno-sovietice din Capitală este sprijinul permanent primit din partea Consiliului orașenesc A.R.L.U.S. și a organizațiilor obștești, cu care colectivul Casei prieteniei va trebui să colaboreze și mai strîns ca pînă acum.

A. Pirvu

directorul Casei prieteniei romîno-sovietice din București

Probleme ale treccerii treptate spre comunism

(urmare din pag. 3-a)

mai moderne implică ridicarea nivelului de specializare al producției colhoznice; astfel se va produce o apropiere a proprietății cooperatiste de grup de proprietatea de stat, o ștergere din ce în ce mai accentuată a hotărârilor dintre ele, pînă la contopirea lor în proprietatea comunistă unică a întregului popor. Acest proces este indisolubil legat de soluționarea problemei lichidării deosebirilor esențiale dintre oraș și sat, prin transformarea muncii agricole într-o varietate a muncii industriale.

Pe măsura progresului continuu al producției socialiste pe o bază tehnico-materială nouă și pe măsura traducerii în viață a recentelor hotărâri privind reorganizarea școlii, menite să asigure legarea tot mai strînsă a învățămîntului de activitatea productivă, de practica construcției comuniste, nivelul cultural-tehnic al lucrătorilor din industrie și agricultură se va ridica treptat la cel al inginerilor și tehnicienilor și, în consecință, se va produce și ștergerea actualelor deosebiri esențiale dintre munca fizică și cea intelectuală.

În împrejurările unui belșug crescînd de produse, odată cu dezvoltarea multilaterală a aptitudinilor fizice și intelectuale ale tuturor indivizilor — la care vor contribui cu mult atât îmbunătățirea condițiilor de muncă, prin introducerea largă a automatizării, cit și reducerea proiectată a zilei de lucru la 6-7 ore, cu două zile de repaus săptămînal, — precum și în urma creșterii conștiinței și în virtutea obișnuinței, munca va înceta de a mai fi privită ca un mijloc de existență și va deveni prima necesitate vitală a oamenilor. În cadrul întreprinderilor pornite pentru titlul de „brigadă a muncii comuniste” îndeosebi, în U.R.S.S. au apărut de pe acum forme comuniste ale muncii, care se vor dezvolta și răspîndi tot mai rapid.

Numai toate aceste premise, laolaltă, vor permite introducerea ulterioară a principiului comunist de retribuție: „de la fiecare după capacități, fiecăruia după nevoi”.

Aceasta înseamnă, oare, că trecerea la retribuția comunistă se va produce la un anumit moment, de la o zi la alta? Desigur că nu.

Încă în condițiile socialismului, o parte considerabilă și tot mai mare a bunurilor materiale și culturale se repartizează gratuit și în mod egal tuturor membrilor societății, independent de cantitatea și calitatea muncii prestate de fiecare. Astfel, din mijloacele bănești ale statului și din fondurile obștești ale colhozurilor se alocă în U.R.S.S. sume uriașe pentru învățămîntul gratuit al cetățenilor, pentru asistența medicală și odihnă gratuită, pentru deservirea fără plată în cluburi, biblioteci etc., pentru întreținerea creșelor, grădinițelor de copii și școlilor-internate, pentru burse, pensii, ajutoare familiale ș.a.m.d.

Prin urmare, paralel cu mărirea salariilor și reducerea prețurilor, elementele repartiției comuniste vor căpăta o pondere mereu mai însemnată, asigurînd satisfacerea tot mai deplină a unei sfere din ce în ce mai extinse de necesități ale celor ce muncesc.

Totodată, avînd în vedere faptul că necesitățile firești ale oamenilor în ce privește principalele mijloace de existență — hrană, îmbrăcăminte și locuință — nu sînt nelimitate este probabil că în limite rezonabile și în mod treptat, acestea vor putea fi satisfăcute gratuit, chiar într-un viitor relativ apropiat. De aceea se și acordă în prezent o atenție deosebită dezvoltării și îmbunătățirii formelor de deservire curentă a populației și, înainte de toate, a rețelei de alimentație publică. Trăsînd sarcina asigurării în următorii doi-trei ani a principalelor forme de deservire curentă necesare pentru întreaga populație, o hotărîre recentă a C.C. al P.C.U.S. și a Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. prevede ca numărul întreprinderilor de acest tip să crească de la 79.600, cite existau în 1958, la 153.200 în anul 1961, adică să se dubleze.

Pregătirea premuzelor materiale și spirituale necesare trecerii la comunism evidențiază în mod deosebit rolul uriaș și sarcinile multiple ale statului sovietic în perioada actuală. Însăși practica vine, deci, să înfirmă ideea revizionistă a „socialismului fără stat”. Ea ne arată, pe de o parte, că dispariția statului și a funcțiilor sale nu poate fi forțată prin nici un fel de mijloace artificiale; acest proces se va produce treptat și numai pe măsura epuizării sarcinilor a căror rezolvare îi revine în mod obiectiv statului socialist. Pe de altă parte, ea ne arată că drumul ce duce spre viitoarea auto-administrație obștească comunistă trece prin dezvoltarea statului socialist, în principal pe baza lărgirii continue a democrației socialiste, a antrenării tuturor cetățenilor la conducerea și soluționarea treburilor țării.

Întreaga experiență a U.R.S.S. demonstrează în același timp totala netemeinicie și a acelei teze revizioniste potrivit căreia în procesul construirii societății comuniste rolul partidului trebuie să se restrîngă din ce în ce mai mult. Dimpotrivă, acest rol crește nemăsurat. Numai conducerea încercată de către partid poate imprima celor ce muncesc o orientare unitară și profund științifică — corespunzătoare cerințelor legilor dezvoltării sociale — lupta pentru noua societate comunistă.

Dezlegările
jocurilor publicate
în luna martie

Nr. 9

ZOOLOGIE

Orizontal: 1) Ciocănitoare 2) Albine — Urși 3) T — Coama — I — TB 4) Etic — Trintor 5) Lin — Vidra — Ro 6) — Pana — Ea — Lia 7) Pa — Idei — Zi — S 8) Uri — Ug — S — Loc 9) R — Nevăstuica 10) Irit — Lei — Ae 11) Cocos — Curcan 12) Elan — Vita — Na.

ARITMOGRIF CINEFIL

Orizontal: Nilontova — Samoilova — Konjuhova — Veselovskaia — Smirnova — Skobzeva — Gurcenko — Ladinina — Bistriškaia — Makarova — Menglet.

De la A la B Omul meu drag.

Nr. 10

PRIMAVARA

Orizontal: 1) Primăvara — FP 2) Aeronave — Cer 3) Sa — Liliac — Ri 4) Apoi — Șolohov 5) Raris — N — Cucu 6) Era — Ac — Coleg 7) Literatură — H 8) Etate — Aci — Ce 9) — Ina — Ara — Cot 10) Meș — Ora — Solo 11) A — Iară — Văcar 12) Cu — Pitlacii.

APE

Orizontal: 1) Leonov — Adamov 2) Atlas — Apeduct 3) Va — Rindunica — 4) R — Mare — Sacale 5) Eba — Don — Tale — 6) Nervi — Acu — I — A 7) Inerent — Rotar 8) Egee — Iaca — Ama 9) Va — Ditate — Im 10) Lin — Sip — Para 11) V — Tiv — E — Nava — 12) Avocat — Navală 13) Liniștit — Etic.

Nr. 11

TINEREȚE

Orizontal: 1) Tinăra gardă 2) Inima tinăra 3) N — Serenada — 4) Emană — E — Aga 5) Ro — D — Ara — Os 6) Escadre — Am — 7) — Tc-Tac — Uric 8) loc — N — Intra 9) — Varșovia — R 10) Vara — Rir — Et 11) A — Prietenie.

IN RITM DE CINTECE.

Orizontal: 1) Balalaică — Dap 2) Acini — Ban — Ufa 3) Nori — Cintezi 4) Drama — Sarcina 5) Ud — Ari — Ra — N — T 6) Rem — Mac — Clape 7) Ao — Romante — I — 8) — Neon — Do — Vraf 9) A — Titera — ANL 10) Muzica — Dairea 11) Ocarine — Rea — U 12) Rusa — Cor — Suit.

Nr. 12

NOCTURNA

ORIZONTAL: 1) Gogol — Simonov 2) Oberon — Halima 3) Ris — Roman — C — C4) K — Trece — Iatac 5) Is — Intunecări 6) — Ca — Au — Orel — N 7) Luna — Roca — Oh — 8) Iluminat — Apus 9) N — Luminare — He 10) Gea — I — Ama — Sur 11) Ur — Ate — Bucura 12) Somnambula — Et 13) Iscată — L — Raza.

FLORI

ORIZONTAL: 1) Liliac — Plop 2) Ariș — Al — Pa 3) Cin — Tapos — R 4) RS — Nu mă uita 5) A — Toporași — 6) Margaretă — N 7) lu — At — Nalba 8) Osii — It — Iar 9) Ata — Ulei — Ic 10) Rezeda — Te — I 11) Ar — Cereluș.

Filatelia

CAPITOLE NOI

În ultimele decenii, numărul emisiunilor poștale a crescut foarte mult. Ca o consecință a acestui fapt, pentru un colecționar începător este relativ greu să și întocmească o colecție mai vastă, cuprinzând multe țări și, mai ales, cu un trecut filatelic bogat. Aceasta este desigur și pricina pentru care colecțiile tematice, limitate la una sau două teme, și care permit alcătuirea unor colecții cuprinzătoare și complete au luat un așa mare avânt.

Altă cale, mult uzitată, ar fi aceea a colecționării mărcilor statelor nou create. De aceasta se ocupă colecționarii pe care nu-i interesează filatelia constructivă, pe teme, ci preferă să-și alcătuiască o colecție pe țări, sau, în limbaj filatelic, „după catalog”.

Schimbările politice care se petrec în zilele noastre, îndeosebi în urma destrămării treptate a sistemului colonialist și a creării statelor independente, oferă vaste posibilități în această direcție.

Astfel, după Tunisia și Ghana, după Guineea și Togo, după Republica Autonomă Malgășe (fostul Madagascar), și alte state vor emite mărci proprii. De pildă, anul 1960 va marca nașterea a cel puțin două capitale filatelice noi: Somalia (fostă sub tutelă italiană) și Nigeria. Somalia a anunțat o emisiune comemorativă cu prilejul intrării Adunării Constituante pentru noul stat independent, iar Nigeria, care va dobîndi independența la 1 octombrie 1960, a inițiat un concurs pentru machedarea emisiunii poștale care va fi pusă în circulație odată cu proclamarea independenței.

CARNETE DE SCHIMB

Prin grija Asociației filateliștilor din R.P.R. va fi organizat un circuit de schimb, prin carnete circulante, între membrii asociației din întreaga țară.

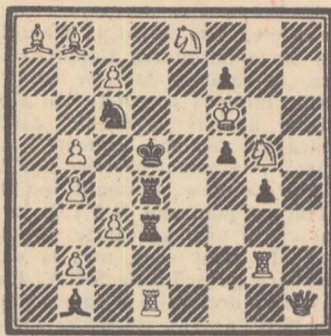
Acest sistem va îngădui o mai bună circulație a materialului de schimb și va contribui la stringerea legăturilor filatelice între colecționari.

ȘAH • ȘAH • ȘAH

PROBLEMA Nr. 42

L. Loșinski și E. Umnov
Moscova

Premiul III la concursul revistei
„Tijdschrift för Schaak”

Mat în 3 mutări

(Alb: Rf6, Dh1, Td1, Tg2, Na8, Nb8, Ce8, Cg5, Pp. b2, b4, b5, c3, c7. Negru: Rd5, Td3, Td4, Nbl, Col, Cc6, Pp. f7, f6, g4).

SOLUȚIA PROBLEMEI
Nr. 41

Ce mutare își poate lua albul înapoi pentru a putea după aceea da mat în două mutări în problema lui Gofman? (Alb: Rd5, Tg3, Ncl, Nh5, Pp. e3, f4, Negru: Rf5, Pp. e4, f6, g4). Soluția se bazează pe folosirea regulii luării „en passant”, deci albul ia înapoi ultima sa mutare f2—f4 și joacă... tot 1.f2—f4! Negru este obligat să ia „en passant”, e4:f3 sau 1...g4:f3, la care urmează 2. e3—e4 mat, sau 2. Nh5—g6 mat.

SOLUȚIA STUDIULUI Nr. 6

Studiul maestrului G. Kasparian (Alb. Rf2, Na5, Nc6, Pp. a3, d3, f6, g4. Negru: Rh7, Nh8, Cb1, Pa2. Albul începe și face remiză) are o soluție cu totul neașteptată și dificilă. Avînd în vedere că transformarea pionului negru a2 nu poate fi împiedicată, albul se salvează printr-un contraatac ingenios: 1. Ne4+ Rh6 2. f7 Nd4+ (Dacă 2... Rg7, atunci 3. Nb4, iar la 2... Ng7 urmează 3. Nc7 cu amenințare de mat urmat de Ne5) 3. Rg2! Nc5 4. Nd8! a1D (Dacă 4... Cc3, atunci 5. Nf6 a1D 6. f8D+!) 5. f8D+! N:f8 6. g5+ Rh5 7. Nf3+ Rg6 8. Ne4+ Rf7 9. Nd5+ Re8 10. Nf6! D:a3 11. Nc6+ și albul obține remiza prin șah etern.

ORIZONTAL: 1) Excelînd în aceste piese, Gogol a biciuit fără cruțare rînduilele lumii feudale, reacțiunea și obscurantismul regimului autocrat al Rusiei țariste. 7) O povestire satirică pe care Pușkin i-a publicat-o în revista „Sovromennik”. 12) În iunie 1832, plecînd la Vasilievka, satul său natal, în trecere prin Moscova, face cunoștință cu această familie, cu care menține legături toată viața. 13) Desființa. 14) „...Marc sinistru miezul nopții bate” (Veneția-Eminescu). 15) „Revizorul” lui Gogol în tramvai, sau pe placardele sfatului popular. 16) Insufletești. 18) Tolstoi. 19) Ciclu de însemnări al scriitorului Ion Pas „Zilele vieții...”. 20) Pasăre din Noua Zeelandă. 22) Riu și oraș sovietic. 24) Pantaloni lui badea Ion. 25) A reveni asupra unui ordin. 28) Particulă negativă. 29) După ploaie, într-un sat ardelenesc. 30) Ca un adevărat patriot, el a zugrăvit în pagini înălțătoare trecutul eroic al acestui popor, nesecata lui putere de viață și bogăția creației sale poetice. 31) O jumătate de mobilă? 33) Suflat cu aur. 35) Trei de ris, îți oferă comedia „Revizorul”. 36) „Prietenii” Dinei Mihalcea. 37) Ca Hlestakov, a cărui goliciune sufletească îl arată drept un tip meschin și prefăcut. 39) Piesă de Korneiciuk. 43) Cui lung de lemn. 46) Consoanele „m” și „n”. 47) Celebra dramă a lui Shakespeare. 48) Riu siberian. 49) Efigie. 53) Ca orice subiect al comediilor lui Gogol. 56) „...în căminul de lângă Dikanka”, lucrare despre care Pușkin, citind-o, a afirmat: „M-a uimit. E o veselie adevărată, sinceră, nesilită și fără afectare”. 59) Se dădea morarului drept plată pentru măcinat. 60) Personaj din comedia „Jucătorii de cărți”. 62) O muscă veșnic în ofensivă. 64) Recunoști jocul magistral al actorilor. 65) Mickiewicz, vestitul poet polonez cu care Gogol face cunoștință la Paris. 66) O povestire cuprinsă în cartea „Mirgorod”.

VERTICAL: 1) Această comedie a terminat-o la Roma și în ea demască și biciuie hidoșenia morală a moșierilor, nobililor și funcționarilor din vechea Rusie țaristă. 2) Personaj din povestirea „In noaptea de ajun”. 3) Personaj din romanul „Suflete moarte”, un individ de o dulcegărie dezagustătoare, un parazit care face degeaba umbră pămîntului. 4) Gurile Terekului... 5) A ascunde. 6) Patru roman. 7) „La” pe rusește. 8) Andreevna, soția lui Anton Dmuhonovski din „Revizorul”. 9) În 1835 Gogol a început să lucreze la această genială operă, în care zugrăvește cu o deosebită putere toată goliciunea morală și intelectuală a înaltei societăți orășenești din acea vreme (2 cuv.). 10) Personaj din poemul „Aventurile lui Cicikov”. 11) Tip caracterizat de Maiakovski într-un poem al lui. 17) Amintiri din teatru. 20) Sosesc. 21) Volum publicat în 1835 și în care sînt cuprinse povestirile din Petersburg: „Newski Prospekt”, „Insemnările unui nebun” și „Portretul”. 23) Ascutit. 26) Rival. 27) Frunțaș. 32) Serviciu medical: nas, gît și urechi. 34) Celebra comedie a lui Gogol, capodoperă a dramaturgiei ruse. 38) În această năvălă zugrăvește tragicul situației omului simplu, Akaki Akakievici Bașmacikin. 40) Răsare deasupra piramidelor. 41) Pălăria dintre cele două Americi. 42) Cu coarnele întinse în lături. 43) Scoate în relief frumusețile operelor gogoliene. 44) Stors de puteri. 45) Dragostea lui. 49) Al meu, ar fi spus Cezar. 50) Prima femeie. 51) Pun în rînduială. 52) Alifia moldovencei. 54) Spre exemplu: Leapkin-Teapkin din „Revizorul” este bine caracterizat de marele dramaturg din Sorocinți. 55) Ion Manolescu cu Ion Finteșteanu. 57) Tolstoi, titanul de la Iasnaia Poliana. 58) Literă cirilică. 61) Rădăcină. 63) Dinșii.

Marti 7 aprilie

la cinematografele PATRIA și BUCUREȘTI

PREMIERA noului film românesc

MINGEA

cu LAZAR VRABIE, ION BODEANU, ANDREI CODARCEA, LUCIA MARA DABIJA, ION ULMENI

Complectare: „O zi pe litoral”, o producție în culori a Studiului cinematografic „Al Sahia”.

Spectacolul de gală va avea loc luni 6 aprilie, orele 20,30, la cinematograful „Patria”

la 10 APRILIE

veac nou

Un jubileu lipsit de glorie

La Washington se fac intense pregătiri în vederea sărbătoririi, la 4 aprilie, a zece ani de la înființarea Uniunii Nord-Atlantice. În capitala Statelor Unite se vor întâlni miniștrii și generali ai acestui bloc militar agresiv la cîrma cărui acțiunează, în deplină armonie, socialistul Spaak și asasinul hitlerist Speidel.

Potrivit unor informații, inițial s-a prevăzut ca jubileului N.A.T.O. să i se dea caracterul unei adevărate sărbători populare. În acest sens, încă la data de 26 februarie, președintele S.U.A., Eisenhower, a făcut o declarație în care atrăgea „atenția țărilor” asupra apropriei aniversării. În această declarație președintele făcea apel „la stimularea oricăror intenții de a sărbători evenimentul”. Cu toate acestea, nici cetățenii americani și nici cetățenii celorlalte țări membre ale N.A.T.O. n-au manifestat, se pare asemenea intenții.

Deci, sărbătoritul n-a avut noroc. Și aceasta pentru că N.A.T.O.-ului, pentru a prospera îi sint absolut necesare în relațiile internaționale, temperaturile foarte scăzute, arctice, ca și icebergurile „războiului rece”. Astăzi însă, speranțele oamenilor într-o destindere internațională sint tot mai puternice. Intreaga omenire așteaptă cu nerăbdare tratativele între Răsărit și Apus.

În cei zece ani de cînd ființează, de pe fața blocului nord-atlantic au căzut toate vălurile cu care fusese gătit în prima lui perioadă de existență. Mitul cu privire la caracterul „defensiv” al N.A.T.O. a fost înlăturat și el de multă vreme, iar faptul că întreaga activitate a acestei organizații este subordonată pregătirilor unui nou război, este cunoscut și el.

Adevăratele scopuri ale N.A.T.O. au fost demascate de mult. Se știe că Uniunea Sovietică ca și celelalte state iubitoare de pace au propus încetarea curselor înarmărilor, încheierea unui pact de neagresiune între țările membre ale N.A.T.O. și cele ale Tratatului de la Varșovia, reducerea efectivului trupelor străine staționate pe teritoriile acestor țări, crearea unei zone denuclearizate în Europa centrală. Conducătorii N.A.T.O. au respins însă și continuă să respingă toate aceste propuneri, fără să încerce măcar un singur pas în direcția unei înțelegeri. Există oare, de pildă, vre-o țară în sfera de influență a blocului nord-atlantic în care forțele armate și armamentul să fi fost reduse, în care să fi fost lichidată cel puțin o singură bază militară, din care să fi fost retrase trupele străine, sau, cel puțin, să le fi fost redus efectivul? Asemenea exemple nu pot fi date în timp ce este lucru știut că țările socialiste membre ale Tratatului de la Varșovia au și făcut pași serioși în această direcție.

Dar, mitului cu privire la caracterul „defensiv” al N.A.T.O. i s-a mai adăugat un mit, și anume acela cu privire la caracterul restrins al acestei grupări militare. Aceasta cu scopul vădit de a camufla incompatibilitatea ei cu Carta, cu principiile și țelurile Organizației Națiunilor Unite. În momentul de față însă S.U.A. au concentrat deja, fără nici un pic de jenă, într-un singur monolit, întregul lor sistem de blocuri militare — N.A.T.O., S.E.A.T.O. și Pactul de la Bagdad.

Acum, în ajunul aniversării a 10 ani de la înființarea N.A.T.O. se poate afirma, pe bună dreptate, că în fața popoarelor întregii lumi acest instrument de pregătire a unui nou război apare în adevărata lui lumină. Orice încercări de a spoi fațada acestui edificiu sint inutile și cu totul nelalocul lor.

Se naște totuși, o întrebare: ce a adus participarea la N.A.T.O. acelor țări, în primul rînd vest-europene, care, intrînd în această organizație s-au subordonat intru-totul dominației americane? Incadrîndu-se în N.A.T.O., cercurile guvernamentale ale acestor țări au scontat în primul rînd pe consolidarea posesiunilor lor coloniale, pe crearea unui obstacol în calea forțelor democratice. Ele sperau să înghebeze o „sîntă alianță” a reacțiunii europene în frunte cu imperialismul american. Procedînd astfel au încercat, în același timp, să se convingă atât pe ele cît și pe alții că înființarea N.A.T.O. va contribui la securitatea Europei occidentale.

Și iată că de atunci au trecut zece ani, și cei care în plin secol XX ar fi vrut să se reîntorcă la metodele politice ale primei jumătăți a secolului XIX au suferit un eșec. Contrar așteptărilor lor, țările sistemului socialist pașesc înainte cu tot mai multă fermitate, tot mai mare este influența pe care o exercită ele asupra evoluției evenimentelor internaționale, tot mai mare forța de atracție asupra popoarelor. Nici un fel de alianțe militare ale puterilor colonialiste nu pot opri impetuoașă mișcare de eliberare a popoarelor din Orient.

În ceea ce privește contribuția N.A.T.O.

la securitatea țărilor vest-europene, aceasta nu se reduce decît la crearea unei stări de neliniște în rîndurile populației care nu privește cu ochi buni intențiile americane de a folosi Europa occidentală drept cap de pod pentru arma rachetă și nucleară. Pentru oțime este împedat că în vremurile noastre de progres tehnic, țările aflate în această situație nu numai că nu-și întăresc cu nimic securitatea, dar se și expun pericolului unei contralovituri. Pe acest lucru năzduiește și cercurile conducătoare din S.U.A. Recent, în Comisia pentru afacerile externe a Camerei reprezentanților lor, McElroy, ministrul de război al Statelor Unite, a declarat că pentru americani aliații vest-europeni nu reprezintă altceva decît „un fel de tampon” și că ei trebuie să fie aceia care „să îndure șocul primei lovituri”.

În toate acestea există însă unele defecte de calcul. Dezvoltarea tehnicii moderne a pus capăt pentru totdeauna izolării teritoriale a S.U.A. Pregătind aliaților lor o astfel de soartă, strategii americani uită cu totul de ei.

E îndoielnic că o asemenea perspectivă poate fi pe placul popoarelor Europei occidentale și, totuși, N.A.T.O., care-și sărbătorește acum jubileul lipsit de glorie, nu le oferă nimic altceva. Nu încapă nici o îndoială că străduințele ideologilor „războiului rece” de a sugera popoarelor că altă ieșire din impas în afara unui război atomic, nimicitor nu există, va suferi un eșec total. Singura cale justă pentru rezolvarea problemei rămîne aceea a tratativelor între state. Dacă simț răspunderea ce le revine în fața propriilor popoare, oamenii de stat trebuie să pășească pe această cale.

M. Mihailov

Pe o bază subredă
desen de Arndt

SĂPTĂMÎNA

Otravă în hapuri

Pe ecranele televiziunii londoneze și-a făcut apariția o nouă „stea”. Celebritatea se numește Paula Wolf, își are domiciliul în Germania occidentală și primește pensie, pe care guvernul de la Bonn i-o acordă cu multă generozitate. Trebuie să comitem totuși o indiscreție și s-o spunem pe slea: doamna Paula Wolf nu este înzestrată cu nici un fel de însușiri artistice. Această doamnă, destul de înaintată ca vîrstă, a intrat în grațiile televiziunii engleze

gita disperată jos, dar micului Adolf nici că-i păsa, ba chiar se amuza pe socoteala ei. Închipuiți-vă — a continuat vorbitoarea — că Hitler, în toate jocurile, nu-l făcea decît pe... führerul. De ce aceasta? Probabil că celalți copii simțeau autoritatea viitorului om de stat. Și interesantele episoade din viața micului Adolf au continuat să se succedă unul după altul. Concluzia? Deși se pare că Paula Wolf „a evitat să vorbească despre politică”, totuși, în

Final neașteptat

Călătoria se apropia de sfîrșit. În depărtare se întrezărea deja statuia Libertății. După un voiaj de câteva săptămîni întreprins în lumea veche pe vaporul grecesc „Olympia”, cei 473 de turiști americani se pregăteau să pună din nou piciorul pe pajiștea New York-ului. Dispoziția lor era din cele mai bune: călătoria fusese interesantă, fără surprize neplăcute... În sfîrșit „Olympia” și-a

NOTE

pur și simplu pentru faptul că nu-i alicineva decît sora lui Adolf Hitler.

Debutul, scrie ziarul „New York Times”, d-na Wolf și l-a făcut destul de recent, în cadrul unei ample transmisii, consacrate führerului. Procedînd astfel, propaganda oficială l-a încredințat Paulei Wolf delicata misiune nu numai de a-i împăca pe englezi cu fascismul hitlerist, ci și de a-i cîștiga pentru neofascismul lui Adenauer.

Regizorii emisiunii și-au dat însă pe deplin seama de caracterul dificil al sarcinii ce le revenea: dacă spectatorii nu se vor arăta dispuși să admire chipul acestei rude a führerului și vor închide aparatele? Tocmai de aceea au și fost luate unele măsuri de precauție. Paulei Wolf i s-a dat cuvîntul abia după ce crainicul a dat citire unei scurte introduceri care condamna hitlerismul. Frau Wolf, a încheiat crainicul, nu va aborda nici un fel de probleme politice, ci va vorbi, pur și simplu despre fratele său ca „despre un om oarecare”.

În sfîrșit, pe ecran a apărut și „noua stea”... Tuguindu-și buzele stafi-

ultima instanță, n-a făcut altceva decît să-l prezinte pe führer, ca fiind încă din fașă, o personalitate politică.

Apoi, pe ecranele televizoarelor și-au făcut apariția obergruppenführerul SS Iulius Schaub, cu strălucite state de serviciu în slujba lui Hitler, Erich Kempka și Hans Bauer, șoferul și pilotul personal al führerului, care, cu toții l-au ridicat în slăvi, atribuindu-i calități dintr-acele mai excepționale.

Să vedem acum și care-i părerea organizatori-

aruncat ancorele în apele murdare ale portului și, iată, s-a ivit și prima surpriză... Pe bordul confortabilului vas destinat croazierelor s-a năpustit o ceată de vlagan înarmați din poliția de coastă, urmași de 65 de funcționari din vama portului. Pe vas, aprigii paznici ai ordinii au întors totul cu dosul în sus. Au cercetat cu meticulozitate nu numai cabinele și celelalte încăperi ale vasului, dar și pereții acestora, de parc-ar fi căutat să descopere te miri ce blestemăție.

Toată povestea asta a durat vre-o șase ore și jumătate, pînă cînd pasagerii, care nu erau lăsați să debarce, au început să se agite.

La un moment dat s-a aflat totuși ce anume căutau autoritățile: o... bombă atomică. Într-adevăr, n-avem ce spune, ciudat suvenir pentru un turist întors dintr-o călătorie de plăcere.

Pînă la urmă însă, poliția de coastă — scrie ziarul vestgerman „Abend post” care relatează întâmplarea de mai sus — n-a găsit absolut nimic compromițător pe bordul „Olympiei”.

În continuare, același ziar informează că toată teaturla asta a fost stîrnită de o comunicare telefonică anonimă care „prevenea” că la bordul respectivei nave s-ar afla „o bombă atomică sovietică”. Suficient pentru ca imaginația înfierbîntată a detectivilor newyorkezi să prindă aripă. În timpul croazierei „Olympia” vizitate și trei porturi sovietice, așa că nu era prea greu de presupus că niscaiva „bolșevici violenți” încercaseră, prin nușocirea pachebotului turistic, să arunce New York-ul în aer!

După cum se vede însă, de data aceasta propagandistii „războiului rece” au suferit o înfrîngere în prurle lor ape teritoriale...

(Din „Literaturuaia gazeta”).

lor acestei „interesante” emisiuni de televiziune. Peter Morley, de pildă, unul din regizorii postului englez de televiziune, a declarat: toți cei care au colaborat la pregătirea acestui program îl consideră pe führer ca pe un om remarcabil, ceea ce a produs asupra mea „o impresie deosebit de puternică”.

În felul acesta, respectiva emisiune de televiziune care a început prin a-l condamna pe Hitler, a terminat prin a-l lauda...

Pentru a ușura administrarea medicamentelor amare, farmaciștii obișnuiesc să le introducă în hapuri. Emisiunea consacrată lui Hitler de studioul londonez de televiziune a fost pusă și ea la cale de „farmaciști” cum nu se poate mai iscusii. În cazul de față, transparentul invelis de pseudoobiectivitate nu constituie altceva decît un hap original, dar totuși hap. Originalul ambalaj oferit londonezilor nu este în esență decît un preparat propagandistic nu numai greșos, dar și otrăvitor.